HABER

5 Kuruş - Telefon: 23872 — 27 Ağustos 1936 Perşembe — Sene: 5 - Sayı: 1658

Sigorta dolandırıcılığından dün dört kişi daha tevkif edildi

— Yazısı 2 nci sayfada —

Kurultayda

Dün iki tez okunup izah edildi

Bayan Sebahat Türkay tezini okurken..

Tafsilâtını 7 nci sayfada okuyunuz

Sovyetlerdeki tethişçiliğin iç yüzü

Idama sebep olan itiraflar

Bu sabah gelen Izvestiya gazetesinden Zinovyef, Kamenef ve arkadaşlarının idamlarına sebebiyet veren itiraflarını bütün tafsilâtile yazıyoruz

Troçki "Idamlardan sonra komünist partisi ölmüştür!„ diyor

— Yazısı 4 üncü sayfada —

Hitler fırkasının fikirlerini neşreden Fölkise Beobahter gazetesinden iktibas ettiğimiz bu resim, Sovyetlerin muazzam tank müfrezelerinden birini gösteriyor. Almanyanın son kararından evvel neşrettiği bu resmin altına Alman gazetesi "Sovyetlerin sulh için bir tehlike„ olduğu yolunda bir ibare yazmıştır.

Ispanya isyanı

Iki taraf ta muvaffakiyeti paylaşamıyor!

Hükûmet bazı muvaffakiyetler haber veriyor, asîler ise bunu tekzip ediyorlar

Madrid, 27 (A.A.) — Harbiye nazırı bugün Iruna karşı yapılan taarruz hakkında ilk defa olarak resmen beyanatta bulunmuş ve asîlerin püskürtülmüş ve onlara 200 telefat verdirilmiş olduğunu söylemiştir. Mumaileyh, hükûmet kuvvetlerinin Guadarrama cephesinde Estramadure'de ilerlemekte olduklarını da beyan etmiştir.

Hükûmet tayyareleri, Oviedo'yu bombardıman ederek telsiz istasyonunu tahrip etmişlerdir. Diğer iki tayyare, tam asî kuvvetlerin geçit resmi yaparlarken Ceuta'yı da bombardıman etmiş ve telefata sebebiyet vermiştir.

Seville, 27 (A.A.) — İhtilarcilerden gelen haberlere göre, asî faşist kuvvetleri, Malagaya şiddetle taarruz etmektedirler. Bu kuvvetler, daha şimdiden şehrin bir varoşunu işgal etmişlerdir. Malaganın teslim olmakta gecikmiyeceği tahmin olunmaktadır.

Cordoba eyaletinde 1000 kadar hükûmet askeri, asîlerle birleşmiştirler.

Rio Tinto maden amelesinin teslim oldukları ve bütün Huelva eyaletini ihtilâlcilere bıraktıkları haberi teeyyüt etmektedir.

İhtilâlcilerin Guadamarra cephesinde püskürtülmüş olduklarına dair Madridden verilen haber tekzip edilmektedir.

General Lano, hükûmet tayyarelerinin bazı bitaraf şehirleri bombardıman etmelerini radyo ile protesto etmiştir. Bu şehirler meyanında Cordoba da vardır. Burada 22 kişi yaralanmıştır.

(Devamı 4 üncüde)

Para kazanan kadınların esrarı:

Ilk kadın işçiyi ben kullandım!

Fakat söylüyorum: Kadın erkek gibi olamaz, kadının ticarette şansı yoktur!

İstiklâl caddesinin belki de en büyük mağazalarından birisi.. Kapısından içeri girince karşıda asma katta dikiş makinelerini gürültü ile çalıştıran kadın işçiler görünüyor. Asma katın parmaklıklarının üstünde en son moda renk renk pijamalar, gömlekler, kombinezonlar sarkıyor.. Burası hepinizin pek iyi bildiği Davidin mağazası...

Alt katta alçak vitrinlerin arkasında renkleri göz alan ipeklilerin birini çıkarıp birini koyan genç kızların arasında bir ihtiyar da onlar kadar çevik dolaşıyor ve her müşteriye yetişiyor. Bu da David mağazasının sahibi Baruh Matola..

David mağazasının bu faal sahibinin gözünden benim mağazadan içeri girişim de kaçmadı. Müşterilere mütemadiyen en zarif reveransları yapmaktan olacak - iki kat duran kametile beni de selâmlamağı ihmal etmedi.

Baruh Motalo

(Devamı 9 ncuda)

Askerî terfi listesi

Tasdikten bugün çıkıyor

Ankara, 27 (Hususî muhabirimizden, telefonla) — Millî Müdafaa Vekâleti zat işleri reisi Salim Cevatla İstanbula gönderilmiş olan askerî terfi listesinin yüksek tasdikten bugün çıkması muhtemeldir. Liste tasdikten çıkar çıkmaz telgrafla Millî Müdafaaya bildirilecek ve 30 Ağustosta kıtalarda bulunabilmesi için süratle tebliğ edilecektir.

Bugünkü Tan gazetesinin, beş albayın generalliğe terfi edecekleri hakkındaki haberi isabetli görülmemektedir. Gene 1 kurmay asbaşkanı Korgeneral Asım Gündüzün orgeneralliğe, tümgeneraller. den Kerametin, Muzaffer ve Galibin korgeneralliğe, albaylardan Seyfi ve doktor Hafız Eminin generalliğe, müsteşarlık mahkemesinden hâkim Tevfiğin binbaşılığa ve İstanbul kumandanlık hâkimi Mecdetin yüzbaşılığa terfi edenler arasında bulundukları söylenmektedir.

Stalin, emir verdi:

"Askerler! Tehlike var! Hazır olun!„

Sovyet, Fransa, Çek, Romen hava kuvvetleri mümessilleri baş başa verip görüşecekler

Karşı cephe de hazırlanıyor:

Macarlar askerliği

Mevcut muahedeler hilâfına

Mecburî yapıyorlar

Horti - Hitler mülâkatı sayesinde Roma, Berlin, Viyana ve Peşte yaklaşıyor

Londra, 26 (A.A.) — Ewening News gazetesinin Moskova muhabiri bugün Stalin tarafından radyoda Sovyet müsellâh kuvvetlerine yapılan hitabenin başlıca kısımlarını gazetesine bildirmektedir.

Stalin ezcümle demiştir ki:

"Çok mühim ve kat'î hadiseler arifesinde bulunuyoruz. Artık her an proleter vatanın müdafaası için canınızı fedaya çağrılabilirsiniz. Bu anı siz derpiş etmiştiniz. Düşmanlarımız vaziyet almaktadırlar. Binaenaleyh, hazır olunuz. Sizler ki büyük memleketimizin hududunda bulunuyorsunuz, iyi bekçilik yapınız.„

(Devamı 2 ncide)

SİYASA

Sovyetlerdeki idamlardan çıkarılabilecek bir mana

Lenin öldüğü zaman, Bolşeviklerin başında kimler kaldıysa, Stalinin aleyhindeki cepheye geçmişler meğer... Fakat, işte isminin manasından kinaye "Çelik adam,, lâkabını alan Stalin galebe çaldı. Hem de, çeliğin mermi oluşu şeklile: Eski arkadaşlarının vücutlarını can evinden deldi! 16 büyük bolşevik idam edildi! Diğer şüpheliler mevkuftur. Bunların sayısı bin kişi imiş. Yalnız ecnebî memleketlerde olan Troçki postu kurtarabildi. Ve Stalin, büyük bir inkilâbın, büyük bir memleketin başında, — bu işe kendisile birlikte başlıyanları yok edip — bir tek adam olarak kaldı.

İnkilâp tarihlerinin en yaman bir sahifesi!

Zihin, bu idam infazları karşısında, Sovyetlerin dahilî meselelerinden ziyade haricî siyasetine takılıyor. Evet, iç işleri de mühim: İdam edilenler, bolşevikliğin Rusyada mevzileşmesine kail olmayıp beynelmilel inkilâbı birinci safa getirmek istiyenlerdi. Çünkü Troçkistlik bu demektir. Ve Stalin, Lenin zamanındaki ihtilâlci merkezî komite azalarının hepsini, saf haricine çıkardı. Onun prensipleri altına artık kat'î ve rakipsiz surette giren Sovyetler, bütün faaliyetini Avrupanın — Uluslar Kurumu prensipleri dahilinde — sulh ve sükûnuna ve Sovyet hudutları içindeki ümrana sarfedeceklerdir.

Bugün, Japonyada ve bahusus Almanyada doğan istilâcı emeller, Sovyet Rusyaya çevrilmiştir. Diyorlar ki: "Bolşevikler cihan inkilâbını körüklüyor, binaenaleyh onları yıkmalıyız!,,

Masallarda ve efsanelerde, aç devlere gelinleri atarlarmış...

Bolşevik dünyası da, ihtimal, kendisini istilâ etmek istiyenler yüzünden Zinovyefleri, Rikofları, Kamenefleri kurban etmiş ve anlaşmak istediği İngilizlere, anlaştığı Fransız küçük burjuvalarına ve kendisinden şüphe eden bütün dünya burjuvalarına lisanı hal ile demiştir ki:

— İşte, müfrit, karıştırıcı ve dünyada ihtilâl çıkartıcı fikirler, bizden, bu kurşuna dizdiğimiz adamlarla birlikte gitmiştir.

Hüseyin Faruk TANUR

MISIR İSTİKLÂLİNİ ELDE ETTİ

İngiltere ile yeni muahede dün Londrada imza edildi

Muahedeyi imzalıyan Mısır murahhasları ve Eden

Londra, 26 — Bugün hariciye nezaretinde tarihî Lokarno salonunda İngiliz - Mısır mümessilleri yeni İngiliz — Mısır muahedesini imzalamışlardır.

Bu muahedename ile Mısırın mühim emelleri muslihane bir surette tatmin edilmiş olmaktadır.

Eden, Halifaks, Con Simon, Mac Donald yüksek komiser Sampson ile başta Nühas paşa olmak üzere Mısır heyetinin 13 azası muahedeyi imzalamışlardır.

Eden muahedenin imzasından sonra bir nutuk söyliyerek demiştir ki:

"— Her iki memlekette de İngiltere ile Mısırın menfaatlerinin ayrılmıyacak surette birbirine bağlı olduğuna dair kuvveti mütemadiyen artan bir kanaat vardı. Bu muahedename İngiliz — Mısır münasebatında yeni bir safhanın başlangıcı olacaktır.,,

Mısır heyeti reisi Nühas paşa da söylediği nutukta şöyle demiştir:

"İngiltere ile Mısır bu muahede ile dünya müvacehesine iki müsavi ve dost millet gibi çıkıyorlar ve serbestçe mesai birliğinde bulunmayı, samimiyetle müttefik olarak kalmayı taahhüt etmiş olduklarını ilân ediyorlar.,,

Kahirede şenlik

Kahire, 26 — Muahedenin imzası dolayısile 21 pare top atılmış, ayni dakikada bütün binalara bayrak çekilmiştir.

Mısır hükûmeti, Mısırın Milletler Cemiyetine kabulünü istiyecektir.

Sigorta dolandırıcılığı

Şimdiye kadar 90 kişi sorguya çekildi

Dün dört tevkif daha yapıldı

Sigorta dolandırıcılığı tahkikatına ehemmiyetle devam edilmektedir. Şimdiye kadar sorguya çekilenler 90 kişiyi bulmuştur.

Elâziz mahkemesinden alınmış mühürlü ilâmlara da tesadüf edildiğinden oralara da telgraflar çekilmiştir.

Bu işle alâkalı görülen Eyüplü Koço, Dimitri karısı İzmaro, Peştemalciyan isminde dört kişi daha dün adliyeye verilmiş, mahkeme karariyle tevkif edilmişlerdir.

Sigorta şirketi tarafından Paristeki merkeze gönderilen ölüm dosyaları istenmiştir. Bu dosyalar geldikten sonra buradaki vesikalarla karşılaştırılacaktır.

İngiliz Kralı Atinada meşhur bir meyhanede yemek yedi

Atina 26 — İngiltere kralı sekizinci Edvard dün Nahlin yatile Faler limanına gelmiş ve topla selâmlanmıştır.

Kral saat 5,30 da karaya çıkarak doğru Akropola gitmiş ve tarihî eserleri tetkik etmiş, ve dün de İngiliz elçiliği tarafından verilen çayda bulunmuştur.

Bu esnada binlerce kişi elçilik binası önünde toplanarak kralı alkışlamışlardır. Kral balkondan halkı selâmlamıştır.

Kral, akşam üstü meşhur Juli meyhanesine giderek bütün maiyetile beraber yemek yemiştir.

Bütün Yunan gazeteler İngiltere ve kralı hakkında sitayişkâr makaleler neşretmektedirler.

Askerler! Tehlike var! Hazır olun!

(Baş tarafı 1 incide)

Röyter ajansının Moskova muhabirinden alınan bir haberde, Stalinin böyle bir beyanatta bulunmadığı bildirilmektedir.

Hava kuvvetleri mümessilleri görüşüyor

Peşte, 26 (A.A.) — Ujnemzedek gazetesinin Bükreşten öğrendiğine göre, Romanya, Çekoslovakya, Fransa ve Sovyetler Birliğinin hava kuvvetleri mümessilleri yakında toplanarak mezkûr dört devletin hava kuvvetleri arasında ilerisi için ahenkli bir hareket vasıtalarını tetkik edeceklerdir.

Lehistan a Fransa arasında askerî temas ar

Varşova 27 (A.A.) — Mareşal Ryds Migly'nin Parise yapacağı resmî ziyaretin tarihi tecil olunarak 6 eylûl yerine 28 ağustos olarak tesbit edilmiştir.

KÜÇÜK HABERLER

İçeride:

• Zafer bayramına tesadüf eden 30 ağustos günü Harbiye mektebinde diploma tevzi merasimi yapılacaktır. Bu münasebetle bir program hazırlanmıştır.

• Muharrir arkadaşlarımızdan Osman Cemal Kaygılı bir mizah mecmuasını matbuat cemiyeti haysiyet divanına vermiştir. Şikâyeti, bu mecmuanın on senelik yazılarını yeni imiş gibi ve kendisinden habersiz neşretmesidir.

• Askerlikten kurtulmak için yaşını büyük göstermekten suçlu Yakomi ile bu işe dikkatsizlik neticesi sebebiyet veren Karagümrük nüfus memuru Talât müddeiumumiliğe verilmişlerdir.

Adliye tahkikata devam ediyor.

* Defterdarlık kadrosunun ikinci kısmı dün maliye vekâletinden alâkadarlara tebliğ edilmiştir.

• Tapu umum müdürü Cemal dün Trakyaya gitmiştir.

• Adanada bir kız enstitüsü ve Kız Akşam Sanat mektebi açılması için yapılan tetkikler müsbet netice vermiş, mektep açılmıştır.

• Genel kurmay başkanı Mareşal Fevzi Çakmak, dün akşam Erbeaya varmış, merasimle karşılanmıştır.

• Çarşıkapıda Eleniye ait tavukları acele avlıyarak çalmaktan suçlu Ayşe isimli bir kadın yakalanmış, mahkemece tevkifine karar verilmiştir.

• Çankırı saylavı Rifatin cenazesi dün akşamki trenle Ankaraya götürülmüştür.

* 3 üncü belediye dairesi muhasebeciliğinden mütekait merhum Halil Hilmi, Kızılaya 100 lira vasiyet etmişti. Bu para dün merhumun oğlu tarafından Kızılaya verilmiştir.

• İstanbul kız lisesi müdür muavini Nezihe, erkek lisesi müdür muavini Tahir, Pertevniyal lisesi müdür muavini İhsan müdürlük vazifelerinden istifa etmişlerdir.

* Maliye müsteşarı Naik, dün defterdarlıkta meşgul olmuş, kendisini ziyarete gelen Türk dainler vekili Zekâi ile görüşmüştür.

* Atatürk köprüsünün temel atma merasimi 29 ağustos cumartesi günü saat 15 de yapılacaktır.

* Eski pullardan bazıları üzerine rakamlar konmak suretile darphanedeki yeni şarjlı pullar hazırlanmaktadır. Bunlar Boğazlar mukavelesinin imzası hatırası olarak piyasaya çıkarılacaktır.

• Balıkhane binası pek haraplaştığı için bugünlerde tamir edilecektir.

• İstanbul şenlikleri programına dahil halı sergisi bugün açılacaktı. Fakat sergisinin cumartesi günü açılması kararlaştırılmıştır.

* Sıhhat vekili doktor Refik, dün Haydarpaşa hastahanesini gezmiştir.

• Yüksek İktisat ve Ticaret mektebinin esaslı bir şekilde tamiri ve dahili tertibatının değiştirilmesi takarrür etmiştir. Bu tamir ve tadil büyük olduğu için 10,000 liralık tahsisat verilmiştir.

Dışarda:

* Brükselde toplanacak beynelmilel sulhu muhafaza kongresine Bulgarlar iştirak etmiyeceklerdir. Buna sebep kongre ruznamesine muahedelerin tadili maddesinin konulmamasıdır.

* Amerikanın Paris elçisi istifa etmiş, yerine Moskova elçisi tayin olunmuştur.

• Kutba gitmekte olan bir tayyare Rusyada düşmüş, 11 kişi ölmüştür. Sağ kalan 3 kişi de ağır yaralıdır.

• Moskovadan gelen bir haberde Sovyetler birliği merkezi icra komitesi azasından Kızıl ordu hava müdafaa dairesi şefi ve ordu kumandanı Serzey Kamenefin 55 yaşında olduğu halde vefat ettiği bildirilmektedir.

• Havas ajansı muhabirinin Danzigden bildirdiğine göre, muhalif milli Alman partisi lideri avukat Fridrih bir kaç gün evvel tevkif edilmiştir.

• Japon seyyahlarının telef olmasına sebebiyet vermiş olan kargaşalıklar dolayısile Çinde Chengton'da örfi idare ilân edilmiştir.

Tuna boku etrafında görüşmeler

Varşovadan bildirildiğine göre, Macar naibi hükûmeti Amiral Horti, Macaristanda mecburî askerlik hizmetinin iade ve yeniden tesisi için, buna mani Trianon muahedesi ahkâmı üzerinde Hitlerle görüşmek üzere Macaristandan ayrılmıştır.

Havas ajansı muhabiri, bu seyahatin sadece Amiralin bir av partisine iştirak etmekten ibaret olduğu, şeklinde gösterildiğini kaydediyorsa da böyle bir seyahatin siyasî mahiyeti haiz olacağında israr etmektedir.

Amiralin bu sehatine tahsis ettiği bir başmakalede Temps gazetesi hülâsaten şunları söylemektedir:

"Hitler - Horti mülâkatı, sulh veya harbi intaç edecek olan davanın Orta Avrupada görüldüğünü ve bu davanın esasını teşkil eden şeyin, Tuna havzasındaki hâkimiyet meselesi olduğunu tam sırasında hatırlatmaktadır. Binaenaleyh, Amiral Hortinin yaptığı teşebbüsün bir noktai hareket değil, Alman diplomasisi tarafından açılan yolda tahakkuk ettirilen ve devletleri yeni bir tasnife tabi tutacak olan yeni bir merhale telâkki edilmesi daha doğrudur.

Habeş anlaşmazlığının vücuda getirdiği vaziyet sayesinde bir İtalyan - Alman yakınlığı, Berlinle Roma arasında, üzerinde anlaşılmış bir siyasete dayanarak Avusturya - Almanya itilâfı, Macaristanın sahnede görünerek aynı zamanda hem Romaya, hem de Berline sitinat etmesi ve Almanyanın bilfiil mürakabe edeceği bir Tuna organizasyonunu tahakkuk ettirmek üzere mutavassıt vazifesi görmek teklifinde bulunması gibi birbirine bağlı hadiseler Avrupayı yeni bir vaziyet karşısında bırakmaktadır.,,

Paris - Soir gazetesinin Berlin muhabiri, Amiralin Hitlerin ziyareti hakkında şunları söylüyor:

"Bura diplomatik mahafilinde, Amiral Hortinin ziyaretini Romaya kadar uzatacağını ve Hitlerle yaptığı mülâkatın neticesi olan bazı teklifleri Musoliniye sunmak üzere Romaya gideceği de söylenmektedir. Almanya - Avusturya anlaşmasını Duçenin hazırladığı düşünülürse, bu ziyareti tabiî bulmak lâzım gelir.,,

Macaristanda mecburî askerlik

Varşova, 26 (A.A.) — İyi bir menbadan öğrenildiğine göre, M. Hitler ile Amiral Horti, Trianon muahedenamesi ahkâmı hilâfına Macaristanda mecburî askerlik hizmetinin ilânı meselesini görüşeceklerdir.

Amiral Horti İtalyaya da gidiyor

Journal gazetesinin bildirdiğine göre Macar hükûmet naibi Amiral Horti, Schuschnig'e mülâki olmak ve Miklas ile konuşmak üzere Karintiye hareket etmek üzeredir. Bunu Amiralin Musolini ile mülâkatı takip edecektir. Roma - Almanya protokolunu imza etmiş olan dört devletin bugünlerde bir konferans aktetmelerine ihtimal verilebilir. Böyle bir konferansın "muhtemel bir bolşevik tehlikesine karşı!,, noktai nazar teatisini de iltizam edeceği tahmin olunmaktadır.

Amiral Hortin'n beyanatı

Berlin, 27 (Radyo ile) — Macaristan naibi amiral Horti Peşteye dönüşünde Azest gazetesine şunları söylemiştir:

"Almanya ile Avusturya arasında husule gelen son itilâf Macaristanda çok iyi tesirler yapmıştır.

Macaristan Almanay ile teşriki mesai etmek arzusundadır. Bu gibi anlaşmalar Avrupada Bolşevik tehlikesini önliyecek mahiyettedir.

Fransız gazetelerinin endişesi

Paris, 26 (A.A.) — Sağ cenah ve merkezin naşiri efkârı olan Matin, Journal ve Excelsior, Almanyada askerî hizmet müddetinin arttırılmasını endişe ile karşılamaktadırlar.

Sol cenah gazeteleri olan Petit Journalle Humanite, azimkârane bir hattı hareket takip edilmesi tavsiyesinde bulunmakta ve Populaire gazetesi de silâhların tahdidi teklifleri lehindeki mücadelesine devam etmektedir.

Matin gazetesi, M. Schachtla M. Labeyrie arasındaki görüşmelerin malî çerçeve haricine de çıkması teminde bulunmaktadır.

Diğer bütün gazeteler de buyete karşı tedbir almak lâzım gelyazmaktadırlar.

Bunlardan bir kısmı Almanyaanlaşarak silâhların karşılıklı azalmasını, bir kısmı ise bir takım fedakârlarda bulunarak Hitlerizmi uysaltırmak siyasetinin iflâs ettiğini sömektedirler.

Doğru mu değil mi

Bira pahalıdır

Geçim şartlarının bizden iki, iki çuk kere fazla olduğu memleketlerbiranın Muş adını verdikleri bduble dediğimiz bardaklarının birçuk mislinin paramızla tutarı 12,5ruştur. O memleketlerdeki birayımaya yarayan arpanın büyük birmını hariçten getirirler.

Gariptir, bizde en ummadığımızlerin fiyatları gözden geçirilir verilir de, bira bunlardan hariç bıra Acaba yine birçok memleketlerdyerine içilen bu mayiin bizde azedildiğine mi kaniiz ki, buna lüzummiyoruz. Yoksa bu müesseseye ipmaddeler fiyatları ne olursa bunların en yüksek olduğu zamada tesbit edilen fiyatın indirilmiğine dair söz mü verilmiştir.

Halkın D

Belediye zabıtası memurları

Polis merkezlerin verildiler, talime başladılar

Dahiliye vekâleti, Belediye zab memurları ile polislerin vazife nsından birleştirilmelerine dair bilimatname hazırlayarak İstanbul yetine bildirmişti.

Talimatnamenin tatbikine bamış, bütün Belediye polisleri vnoktasından İstanbul Emniyet dtörlüğüne bağlanmıştır.

Belediye zabıtası memurlarının taka teşkilâtı lâğvolunmuş, Belmemurları polis merkez memurlurına verilmiştir.

Bundan sonra zabıta memurlarıis hizmeti de göreceklerinden dütibaren Emniyet müdürlüğünde kurs açılmıştır.

96 Belediye zabıtası memurunuvam ettiği bu kurs iki ay sürece Bu kursta polis hizmeti ve polisvazifeleri hakkında ders verilecek

Bir kısım Belediye polisleri debölük halinde talim görmiye başlardır.

Zabıtai belediye memurları üçrini gene Belediyeden alacaklardı

Teberrülerle ordu 31 tayyare alınıyo

Ankara 26 — Hava kuvvetleri bu sene içinde 9 tanesi İstanbul, İzmir, üçü Ankara, İkisi Adana vğerleri de Bursa, Mersin, Bafra, miş, Samsun, Tarsus, Turgutlu Uzunköprü namına olmak üzere tayyare sipariş edilmiştir.

Bu tayyarelerin isim koyma memi ilk teşrin ayı içinde yapılacak

Filistinde

İhtilâf sona erme üzere mi?

Kudüs 27 (A.A.) — İyi bir mdan öğrenildiğine göre yüksek meclisi, Irak Hariciye nazırı Nuşaya bir telgraf göndererek bir tsutta bulunmak üzere Kudüse gsini rica etmiştir.

Bu müracaat Arap - Yahudi ihtilârının sona ermek üzere olduğunumine müsaittir.

Londra 27 (A.A.) — "Deyli Telgın Kudüsten öğrendiğine göre Arderleri bir beyanname neşretmişlBu beyannamede şiddet ve tahricadelesine nihayet verilmesi istmektedir. Arap grevcilerin pazanü işe vaşlayacakları tahmin edilmektedir.

Benim görüşüm:

Hürriyet hakkımızdır!

Parmaklıkları yıkmalı!

Şehrimize vapurla gelen seyyah, ilk intiba olarak, bu hür memleketin hür halkını hapishane parmaklığına benziyen bir garip mahbes arkasında görerek irkiliyor. Kaçakçılıkla mücadele? Anladık, lâkin "hırsızlıkla mücadele için en iyi çare de halkın ellerini bağlamaktır!,, diye bir cezrî kaide çıkarılırsa ve bunun faydalı olacağı rakamlarla isbat edilirse makul mu sayacağız? Tatbik mi deceğiz?

Kaçakçılık etmiyenleri — ihtimalât nazariyesi üzerine — peşinen parmaklık arkasına koymak, doğrusu, izzeti nefsimiz namına hoş bir şey değildir..

Hemde bekliyenlere mahsus bu tecrit yeri ne kötü yer!..

— Bari parmaklığın hali ıslâh edilse de, hoş bir manzara arzetse...

Cevap:

Hayır!... Biz, "Hakkıdır hür yaşamış milletimin istiklâli!,, diye istiklâl marşı olan bir milletiz. Biz, altın kuş kafesi gibi bir cici kafesin arkasına bile kapatılmak istemiyoruz!

Gümrük kaçakçılığına cür'et edenler şimdikinden bile daha sert cezalara çarpılsın... Pek âlâ... Lâkin, halk, efendidir... Yaruağyarın önünde kafes içinde bekliyemez!...

Bu kafesleri yıkmalı... Bütçede gümrükleri kollamak için bunca tahsisat var. Varsınlar, gözlerini açıp mücrimleri yakalasınlar... Varsınlar, ihtisas mahkemelerinin ahkâmına daha ağrı şartlar koysunlar... Fakat, bir dostunu karşılamağa, yahut geçirmeğe giden bir Türk, yahut Türk vatanında oturan her hangi bir insan, nasıl olur da orada, o demirler, o teller arkasında, bir mahkûm manzarası arzederek bekletilir?

Ayıp... Şanımıza yakışmaz!

(Vâ-Nû)

Yunanistanda vaziyet

Yunan elçiliği bir mektupla izah ediyor

Yunan orta elçiliğinden neşri rica edilmiştir:

"Bazı İstanbul gazeteleri Atinada intişar etmekte olan (Akropolis) gazetesinin neşretmiş olduğu bazı haberleri dercetmişlerdir.

Bu haberlere göre son zamanlarda Yunan hükûmeti tarafından ittihaz edilmiş olan tedbirlerin memlekette büyük bir memnuniyetsizlik uyandırmış ve milletin tehdide maruz hüriyetlerini muhafaza etmek için hükûmetin icraatına karşı gelmeğe azmetmiş bir halkçılar cephesinin teşekkül etmiş olduğu iddia edilmektedir.

Akropolis gazetesi katiyen bu kabil haberler neşretmemiş olduğundan intişar eden bu havadisler tamamile yanlıştır.

Yunanistan orta elçiliği Yunan başvekilinin komünistlerin hapse atılmasından sonra Venizelistlerin de tevkif edileceklerini beyan etmiş olduğuna dair olan haberlerin de asılsız olduğunu ilâve eder.

Yunan hükûmetini, musevî aleyhtarı işlerle mütehassis gibi gösteren bazı Türk gazetelerinin bu neşriyatı da tamamile asılsızdır.

Yunanistanda mutlak bir sükûn küküm sürmekte ve vaziyet normal bir surette inkişaf etmektedir.

İÇ HABERLERİ

Köylerde sıhhî vaziyet

Sıhhat Vekâleti tarafından tetkik ettiriliyor

Sıhhiye vekâleti geçen senedenberi Türk köylüsünün sıhhî vaziyeti üzerinde tetkikler yapmaktadır. Öğrendiğimize göre İstanbul vilâyeti köylerinde daha evvel bitmiş olan bu tetkikler bütün memlekette de sona ermek üzeredir.

Memleketimizde mevcut kırk bin küsur köyden otuz üç bine yakın miktarının sıhhî vaziyeti tetkik ve tesbit edilmiştir.

Sıhhiye vekâletinin bu tetkikleri altı muhtelif bakımdan yapılmaktadır. Bunlardan ilki köyün umumî vaziyeti ve sonra sırasile suları, sıhhî vaziyeti, içtimaî vaziyeti belli başlı ve devamlı hastalıkları ile yiyecektir.

Bu hususta köylerde yapılan tetkiklere göre gelen cevaplar ehemmiyetle gözden geçirilmektedir.

Bundan sonra köylerimizin sıhhî ve içtimaî kalkınması için icap eden esaslar bir program halinde tesbit edilmiş olacaktır.

Sultanahmette hafriyat

Sultanahmet camiinin alt tarafında eski Bizans saraylarının enkaz ve mozayiklerini çıkarmak için hafriyat yapan profesör Baxter heyeti bu seneki çalışmalarını da ikmal etmektedir. Esasen heyetin şimdiki mesaisi bu sene çıkarılan duvarların etfarını açmağa ve mozayikleri temizlemeğe inhisar etmektedir. Yağmur mevsimi yaklaştığı için profesör hafriyatı bu ay sonunda kesmek kararındadır.

Profesör Baxter eylûlün onunda işlerini ve temaslarını bitirerek Londraya dönecektir. Profesör ancak gelecek mayısta hafriyata devam etmek üzere tekrar şehrimize dönecektir. Kış mevsimi zarfında duvar ve mozayiklerin üzerleri kapatılacak ve Belediye tarafından muhafaza altına alınacaktır.

Profesör bu sene elde ettiği neticelerden Bizans sarayları hafriyatının on sene zarfında iyi ve katî netice vereceği kanaatine varmıştır.

Müşteri havuza kendisi düşmüş

Geçen gün Küçük Çiftlik parkında olan bir hâdiseden bahsetmiştik. Bu yazıda ismi geçen garson Yakup gönderdiği bir mektupta o gece işbaşında olmadığını, sadece kendi davetlilerini ağırladığını bildirmekte, müşteriyi havuza atmadığını, kaza ile kendisinin düştüğünü yazmaktadır.

Davet

İstanbul müddeiumumîliğinden:

İstanbulda bulunan Temyiz mahkemesi raportörlerinden İzzet Zekinin acele memuriyetimize müracaatı.

Küçük sanayiin himayesi

Hükûmet bu maksatla yeni tedbirler alacak

Öğrendiğimize göre, hükûmet küçük sanayiin himayesi için mühim tedbirler almak üzere bulunmaktdaır. Bunun için de tetkikler yapılmaktadır. Bilhassa Ankarada açılacak olan Ev ve El sanayii sergisinden sonra bu nevi küçük sanatların korunması için alınacak tedbirler tespit edilecektir. Bu meyanda muamele vergisinden hariç tutulan beş beygir kuvvetinden az motörlü ve en fazla dokuz amele çalıştıran küçük sanat müesseselerinin korunması için de tedbirler alınacaktır.

Bütün bunlar için küçük sanayiin son haddinin neresi olabileceği yeniden tayin edilecektir. Muamele vergisi kanununda yeni değişiklikler yapılırken bu hususta araştırmalar yapılmaktadır. Bu arada küçük sanayi haddinin iki beygir kuvvetiyle çalışan müesseselere kadar indirilmesi kuvvetle muhtemeldir.

İş Bankasının 13 üncü yıldönümü

İş bankası dün on üçüncü yıldönümünü idrak etmiştir. Bu münasebetle Ankarada Yenişehirde bir şube açmıştır.

Ankaradaki bu şube memurlara kolaylık olmak üzere dokuz buçuktan on beşe kadar paydos yapmadan çalışacaktır.

Bankanın yıldönümü şehrimizdeki merkez ve şube memurları tarafından kutlulanmıştır. Bir gezinti yapılmış, Taksim bahçesinde de bir zayafet verilmiştir.

Eski vapurlar satılıyor

Deniz yolları idaresi işe yaramıyacaklarını katî şekilde tesbit ettiği vapurları artık satmağa karar vermiştir. Bu vapurlar idarenin kendi eski mali olan emektar Gülnihal vapurile Vapurculuk şirketinden satın alınan Millet, Bülent, Firuzan ve güzel Bandırmadır.

Vapurlar 13 eylûlde satılacaktır.

HABERİN TAKVİMİ

27
PERŞEMBE
AĞUSTOS — 1936
Hicrî: 1355 Cemaziyelâhır 9
Vefatı Meryem

Güneşin Doğuşu	Güneşin Batışı
5,21	18,52

Vakit	Sabah	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı	İmsak
ala franga	3,51	12,16	16,00	18,52	20,31	3,32
ala turka	9,00	5,24	9,08	12,00	1,37	8,42

GEÇEN SENE BUGÜN NE OLDU?

İngiliz anavatan donanmasının kısmı küllisi Maltada islim üzerinde beklemektedir.

Sabah gazeteleri ne diyorlar?

Ne faşistlik... Ne de komünistlik...

Hiç biri, İspanyayı, bizzat kendi içindeki ihtilâf gibi kemiremezdi

Yeni dünyada sulh birliği

Ahmet Emin Yalman, Tan'da yazıyor:

İngilizlerin Küin Elizabet vapuru, Avrupa ile Amerika arasında seyahat zamanını dört gün, yedi saate indirdi. Araştırmaları ilerliyen hava hatları ikmal edilince bu müddet belki bir güne de inecek.

Böylece yeni dünya ile eski dünya, birbirlerine seyahat zamanı bakımından çok yaklaşmış olacaklardır. Fakat buna mukabil dünyaların yenisi ile eskisi arasında, karşılıklı alâka bakımından büyük bir uzaklığa, hattâ ayrılığa doğru gidilmektedir

Amerikan milletleri, Avrupadaki milletler cemiyetine müvazi ve rakip bir milletler cemiyeti kurmayı düşünmediklerini söylüyorlar. Fakat 1936 kânunuevvelinde Boenos Ayreste toplanacak "Amerikanlar arası,, konferansı için yapılan hazırlıklar, Amerikanın Avrupanın harp mikrobu dolu siyaset ve münasebet sahalarından mümkün olduğu kadar uzak kalmak ve kendine mahsus bir insanlık ve sulh binası kurmak istediğini zannettirecek mahiyettedir.

Boenos Ayres konferansının rüznamesini, Arjantin, Meksiya ve Guatmala hükûmetlerinin mümessillerinden mürekkep bir heyet Vaşingtonda uzun boylu çalışarak ve 21 milletin muvafakatini alarak hazırlamıştır. Bu programda şunlar vardır:

1 — Amerikan milletleri arasındaki ihtilâfların sulh yoluyla halli ve arada yakınlık husule getirecek diğer el birlikeri.

2 — Silâhların azaltılması.

3 — Devletlerarası hakların bir kanun mecmuası haline konulması.

4 — Borç tahsili için kuvvet veya diplomasi müdahalesi gibi vasıtalara müracaat edilmemesi.

5 — Milliyet ve tabiiyet hakkında yeknasak hükümler.

6 — İktisadî iş birliği, münakale vasıtalarında ziyadelik ve sürat.

7 — Bilgi ve kültür münasebetlerinin artması.

Yeni dünya, harp bataklıklarını kat'î bir surette kurutmaya muvaffak olursa bu iyi örnek belki de Avrupa milletleri arasında yeni görüş ve gidiş imkânları açılmasına hizmet edebilir.

☆

İspanya ihtilâli ne netice verecek?

Yunus Nadi yazıyor:

İspanyada bundan evvel de bir diktatörlük misali görülmüştür: General dö Rivera ile Generalin kurduğu ve birkaç seneler yaşattığı idare askerî bir diktatörlük idi. Bu şeklin bile yürümiyeceğine kanaat getirdiği gün General iktidarı terkederek kenara çekilivermişti. Faşizm, İspanyanın anladığı ve hele tatbik edebileceği bir sistem değildir. Nitekim komünizm dahi Avrupada sökmemiştir ve sökmiyecektir.

O halde İspanyada ortalığı kanlara boyayarak cereyan etmekte olan hadiseler nedir, diyeceksiniz? Bizce bu yeni çeşit bir boğa dövüşünden başka bir şeydeğildir. İspanyollar nasıl kendilerine has bir eğlence olarak kanlı boğa dövüşleri yapıyorlarsa, şimdi de gene kendilerine has ihtilâl ve isyan hareketleri yapıyorlar. Bu hareketler karşısında Avrupa faşistleri beyhude malihülya ediyorlar nitekim komünistlerin bu memleketten bekliyecekleri büyük ve hele kat'î neticeler yoktur.

Faşizm bütün millî idarenin devlet mefhumunda toplanmasını ve bunun da tek el tarafından yürütülmesini istiyen bir şekil olduğu halde İspanyadaki isyan hareketlerinin elemanları içinde sosyalistlerden monarşistlere varıncıya kadar — kilise unsurları da o meyanda oldukça ehemmiyetli bir mevki işgal etmek şartile — beş altı zümre vardır. Bunlar şimdi isyan etmekte birleşmiş olduklarına göre muvaffakiyet halinde ilerinin idaresinde dahi birleşmeği şimdiden kendi aralarında kabul etmişler demektir. Bu kadar müteferrik elemanların ancak bir temerküz hükûmeti yapabilecekleri pek tabiî bir şeydir. İspanyada İngiltere ile Fransanın anladıkları manada bir demokrasi tesis olunamıyacağına göre isyan halindeki İspanyol elemanlarının yalnız kuvvetli br millî idare tesisi ihtiyacı etrafında birleşmiş olduklarına hükmedilmek zarurî olur. Olsa olsa bu — isyanın muvaffakiyeti takdirinde — askerî bir diktatörlüğe müntehi olabilir, faşistliğe değil. Kilisenin bu hareket içindeki kuvvetli mevkii dahi faşistliğe manidir.

Komünistliğin de İspanyada yürümediği ve yürümiyeceği şimdiye kadar kâfi bir sarahatle anlaşılmıştır. İsyanın zuhurundan önce dahi bizzat İspanyol komünistleri mutedil sosyalistlerle birleşmeğe doğru gitmişlerdi. Şimdi İspanyayı sarsan ihtilâl ve isyanlardan sonra bunun daha ziyade böyle olacağı artık muhakak sayılabilir. İsyan hareketinin başındaki generaller nasıl ellerine geçen yerlerde amele hukukuna pek ziyade dikkat ediyorlarsa, hükûmet tarafı da hattâ sosyalist olmıyan halkın hukukuna öylece pek ziyade dikkat etmeği şimdiden hartalarına yerleştirmiş bulunuyorlar.

Bizim görüp anladığımıza göre, İspanya dahilî muharebelerinden ne Almanya ve İtalyanın bekliyebileceği bir faşistlik, ne de Rusyanın umabileceği bir komünistlik çıkamaz. Dahilî harplerle İspanya kendi kendine, hiç kimsenin ona yapamıyacağı kadar zulüm yapmaktadır. İşin feci tarafı buradadır.

☆

Karikatür sergisi

Akşam'da Orhan Selim, "Kırk gün kırk gece,, eğlenceleri münasebetiyle açılan karikatür sergisini şöyle tasvir ediyor:

İlk karikatürler gelmekte olan bir rejimin gitmekte olan bir rejime karşı yaptığı siyasî kavganın ifadeleri. Abdülhamidin şahsı etrafında karikatüre giren bu kavga çok şayanı dikkat..

Sonra Meşrutiyet devrinin dahilî siyasî kavgaları geliyor. Yeni gelen rejimin muhtelif temayülleri arasındaki çekişmeler karikatürlerin çizgilerinde.

Bu iki devrede karikatür, ana hattında, siyasî.

Sonra yavaş yavaş harp senelerine girilirken ve harp yılları esnasında karikatürde yeni bir unsur kendini gösteriyor: Kadın ve erkek, karı koca, kaynana gelin münasebetleri.

Karikatürün bu istihalesini harp yıllarının sansürü tesirinde aramak lâzım.

Mütareke yıllarının karikatürlerinde aynı unsur kadın baldır ve bacağını da içine alarak kuvvetleniyor. Maamafih tekrar dahilî siyasî kavgaları da içine alıyor.

Nihayet son yılların karikatürleri geliyor ki baldır ve bacak oldukça örtülmüştür amma, kaynana gelin, karı kocanın birbirlerini aldatması, aşkta para cüzdanı v. s. unsurlar gene kuvvetlidir. Dış politikaya ait karikatürler mühimce bir yer tutmağa başlamışlardır. Eski âdet ve an'anelere hücum bilhassa şayanı dikkat.

BİZE SORUNUZ, SİZE CEVAP VERELİM.

Karınızı içinde bulunduğu zaaftan kurtarmağa çalışınız

Okuyucularımızdan Ferit adındaki okuyucumuz bize şu suali soruyor:

İdeal telâkki ettiğim kadınla evlenmek için feda etmediğim hiç bir şey kalmadı: Ana baba, para, mevki. On senelik çalışma ve cehitten sonra, her şeyi yeniden kazandım ve yaptım. Fakat, bu sefer karım beni aldatmağa başladı. Müthiş bir azap içindeyim.

Bu garip harekete beni tahammül ettiren çocuklarım oluyor. Hayatımız tatsız bir safhaya girdi. Çaresi?

CEVABIMIZ:

Eğer insan her şeyi anlamağa, affetmeğe çalışmazsa, hayatı hakikaten bir şey ifade etmez. Ve azaptan ibaret bir hal alır. Bu türlü hareketler, kırılmağa zaten müsait olan şeylere tesir edebilir. Size her şeyle mücadele imkânını veren aşkınız, eminim ki, hayatınızı yine yeniden yapmak, karınızı içinde bulunduğu zaaftan kurtarmak, ocağınızı muhafaza etmek, nihayet çocuklarınızın saadetini temin etmek ve mes'ut olmak için lüzumlu kudreti size verebilir. Cesaret!. Aşk karşısında zaafa uğramıyan bir izzeti nefsin mevcudiyetine aklımız ermez.

idama sebep olan itiraflar

Bugünkü posta ile gelen 21 tarihli İzvestiya gazetesinde, Sovyet suikastçilerinin muhakemesine dair bir çok yazılar okunmaktadır.

Bu arada, muhakeme edilen Karl Radekin de, "Troçkist ve Zinovyefist faşist çetesi ve bu çetenin elebaşısı Troçki,, adlı bir makalesi vardır. Bunda, — serlevhadan da anlaşılacağı üzere — muhalif ve suikastçilere karşı pek şiddetli bir lisan kullanılmaktadır.

Ayni gazetede, Zinovyefin de istintakına dair şayanı dikkat bir parça vardır. Malûm olduğu üzere, Zinovyef, muhtelif seferler, Staline karşı muhalefete geçmiş, sonra, sürgünden kurtulmak, eski mevkiini kazanmak için, Staline dehalette bulunmuş, onun yolunu doğru bulduğunu ve takip etmek istediğini ilân etmişti.

Zinovyef, ilk istintak safhalarında da inkâr yoluna sapmış ve nihayet, sui kast ve taklibi hükûmet niyetinde olduğunu söylemiştir.

Zinovyef, sözlerine, 1932 senesinde Troçkist ve Zinovyefist merkezin nasıl kurulduğunu hikâye etmekle başladı ve Troçki ile kendi arasında hiç bir zaman bir noktai nazar ihtilâfını olmadığını ve vaktile de bulunmadığını kaydetti ve sözlerine şöyle devam etti:

" 15 inci kongreden sonra Troçki ile aramızdaki noktai nazar farkı, Troçkinin Kamenef hakkında ve benim hakkımda "ihanet,, tabirini kullanması üzerine başladı. Hakikatte de küçük bir zikzak yapmıştık. Fakat Troçkiye karşı o zaman da hiç bir ihanette bulunmuş değildik. Lâkin tabi bulunduğumuz komünist fırkasına ihanet etmiştik.,,

Biz, 1928 deki 15 inci bolşevik kongresinden sonra, bu komünist fırkasına şu veya bu suretle ihanet etmeden, ne bir adım atabiliyor, ne de bir söz söyliyebiliyorduk.

1928 — 1932 arasında Troçki ile bizim aramızda hiç bir hakikî fark mevcut değildi. Ve işte bu sebepledir ki, sistemli bir surette tedhişçiliğe doğru sürükleniyorduk. Sovyet hükûmetinin karşısına müşkülât çıkmasını ve bunun büyümesini bekledik. Ta ki, biz, ortaya çıkıp faaliyete geçebilelim.. Müttehit bir cephe halinde ortaya çıkmağı umduk.

"Bu esnada sağ ve kendilerine sol diyen muhalif gruplar benimle ve Kamenefle münasebetler tesisine uğraşıyorlardı.

"Amele muhalefeti,, denen cereyanın bakiyeleri de bize geldiler.

(Amele muhalefeti, bolşevik hareketine münevverlerin ve köylülerin karışmayıp bu hareketin sadece amelelerden olmasını istiyen cereyandır — mütercimin ilâvesi)

Şliapnikov, Medvedev, bunlar arasındaydi. Kendilerine sollar diyenler de Lominadze, Satskin, Sten ve diğerleriydi. Keza, "İndividual,, (yani ferdiyetçi) denen gruplardan da bize mü - racaatlar oluyordu.

Staline karşı nefret ve kin

1932 senesinin sonlarına doğru anladık ki, fırka ve merkezî komite, memlekette zuhur eden müşkülâtı mağlûp etmektedir. Lâkin biz hepimiz bu sırada merkezî komiteye ve Staline karşı nefret ve kinle meşbu bulunuyorduk.

"Şunu emindik ki, devletin idaresi bir elden diğerine geçmek icap ediyordu. Ve bu el bizimle beraber Troçkinin eli olmalıydı. Bu ahval dahilindedir ki, benim Smirnofla (Smirnof Troçkinin en sadık adamlarından biridir — mütercimin ilâvesi) mülâkatım vukua geldi. Şimdi o buradadır, beni ekseriya, hakikati söylememekle ittiham ediyor. Evet, ben sık sık hakikati gizledim. Komünist fırkasile mücadeleye giriştiğimdenberi bu yola sapmağa mecbur oldum. Tıpkı benim gibi, Smirnof da bolşevik fırkasile mücadeleye kalkıştığındanberi doğruyu söylememektedir.

Lâkin aramızdaki fark şudur ki, ben, şu ve kat'î dakikada bütün hakikati söylemeğe karar vermiş bulunuyorum. Halbuki o, anlaşılan, başka kararlar vermiş vaziyettedir!

Kat'î hak kat mı ?

Mahkeme reisi, kendisine soruyor:

— Şimdi söylediklerniz, artık kat'î hakikatler midir?

Zinovyef:

— Şimdi kat'î olarak hakikati söylüyorum.

Reis:

— Unutmayınız ki 15 — 16 kânunu sani divan harbinde muhakeme edilirken de, yine böyle kat'î surette hakikati söylediğinizi bildirmiştiniz.

Zinovyef:

— O tarihte bütün hakikati söylememiştim.

Reis:

— Söylemedim diyorsunuz. Fakat o zaman hakikati söylediğinize dair teminat vermiştiniz.

Zinovyef, ifade vermekte devam etti. Ve 1931 senesinde Smirnofla konuştuğu esnada, Troçkistlerle Zinovyefçilerin "tedhiş esası üzerinde,, mutabık kaldıklarını söyledi. "Bu da Troçkinin direktifi ile oldu.,, Dedi ve ilâve etti: "Smirnof bu noktai nazara tamamile kanidi. Onunla mutabık kaldı ve bu fikri katiyetle müdafaa etti.,,

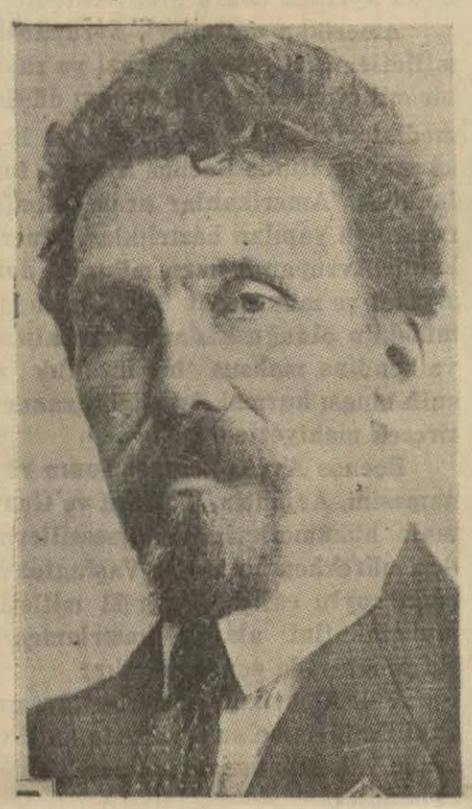

İdam edilenlerden eski Sovyet Şûralar İttihadı Reisi Rikof

İlk safta Stalin

"Biz Smirnofla müteaddit defalar buluşarak, tedhiş için kullanacağımız adamları seçmek hususunda görüştük. Hattâ kimlere karşı tedhiş yapacağımızı da liste halinde tesbit ettik. İlk safta Stalinin ismi geçiyordu. Sonra Kirof, Voroşilof ve fırkayla hükûmetin diğer reisleri... Bu işlerin kuvveden fiile çıkarılması için "Troçkist - Zinovyefist tedhişçi merkez,, ihdas olundu. Bunda rehberlik vazifesini ben, Zinovyef görüyordum. Troçkistlerden ise Smirnof.

Reis:

— Demek oluyor ki bu ifadelerinizden şu neticeyi çıkarmak kabildir: Troçkinin Sovyet memleketlerinde belli başlı mümessili ve reisi Smirnoftur?.

Zinovyef:

— Evet.

Reis:

— Troçkist ve Zinovyefist anlaşmanın esas şartı ve düğüm noktası tedhişçilik miydi?

Dahası var !

Zinovyef:

— Evet.. Esas mevzuumuz, Stalini, Kirofu, ve Voroşilofu öldürmekti. Fakat dahası da var...

Zinovyef, bunun üzerine, 1932 senesinde İlinskde bir toplantı yaptıklarını, Zinovyef, Kamenef, Yevdokimof, Bakayef ve Karev bir araya gelip tedhişçi teşkilâtın idaresini Bakayefe tevdi ettiklerini söylemiştir. "Biz sürgüne gittikten sonra, tedhişçilik vazifesini Yevdokimofa, Bakayefe ve Smirnofa bıraktık. Fakat bilhassa ümidimiz Smirnofta idi. İşte Tomski ile anlaşmamız bu devreye tesadüf eder. Troçki ile itilâfımızı kendisine açtım. Tomski bizimle tamamile mutabık kaldığını söyledi. Sürgünden döndükten sonra, ilk kararımız, tedhiş işini tehir etmek, üzerimize emniyeti celbettikten sonra, bu işe yeniden başlamak oldu.

O kadar gizlenmek istiyorduk ki, Kirofun öldürülmesinden sonra, "Pravda,, gazetesine teessürlerimi bildiren bir mektup gönderdim. Fakat bu basılmadı. Zannedersem Kamenefle Yevdokimof da ayni tarzda mektuplar yollamış. Kamenef her halde benim taziyet mektubu yolladığımı biliyordu.

Kamenef ne diyor ?

Reis, Kamenefe soruyor:

— Bunu hatırlıyor musunuz?

Kamenef:

— Hatırlamıyorum. Yalnız şunu hatırlıyorum ki, Zinovyef, Kirofun öldürülmesinden ve Bakayefle Yevdokimofun tevkifinden sonra, emniyet teşkilâtına mektup yazarak, kendi üzerindeki tahkikatın kalkması için istintaka tabi tutulmasını istemiştir.

Zinovyef, bu ifadeyi tasdik etmiştir.

Kamenef:

— Ben bunun lâzım olmadığını, soğukkanlılığımızı muhafazanın daha iyi olacağını söyledim.

Bundan sonra, Zinovyef, Kirofu öldürtmek için nasıl hazırlıklar yaptığını anlatmıştır.

Zinovyef, Lurye (Emel) ile üç defa vaki olan temaslarını da mevzuu bahsedip onun Troçkist olmayıp "konuştuğu müddetçe sözünden faşistlik aktığını,, söylemiştir.

Zinovyef, keza, Stalini iki defa öldürmek fırsatını aradıklarını ve muvaffak olamadıklarını söylemiştir.

"Bunlarda Reingold ile Dreyser kullanılmışlardır,, demiştir. Zinovyef bu tedhişçi teşkilâtta hususî kâtibi Bogdanı kullandığını da itiraf etmiştir. O da, Stalini öldürecekmiş.

— Siz, Bogdanı Bakayefe tavsiye edip "Stalini bu öldürür!,, demişsiniz. Bunu da tasdik eder misiniz?

Zinovyef:

— Ederim.

Zinovyefin idamına sebebiyet veren ifadeleri burada bitmiştir.

Troçkiye göre, komünist partisi ölmüş sayılabilir

Tomskynin intiharını haber alınca, Troçki Norveç gazetecilerine şu beyanatta bulunmuştur:

"— Tomskynin intiharı, tarihte bir yaprağın kapanıp bir yenisinin açıldığını anlatır. Komünist partinin siyasî bürosu ilk zamanlar Lenin, Troçki, Zinoviev, Kamenef, Rikof, Tomsky ve Stalinden terekküp ediyordu. Lenin ölünce, partinin, Stalinden başka diğer beş azası tethiş cürmile itham edildi. Zaten Tomskynin intiharı bu ithamın neticesidir.

"Tomsky, Sovyet ittihadının en şayanı dikkat adamlarından biri idi, ve otuz sene proleter tabakanın en yakından ve içten bir adamı gibi çalıştı. Onun intiharı ve Moskova mahkemesinin faaliyeti gayet sarih siyasî bir mana ifade eder: Komünist partisinin an'analarî ve programile beraber mahvolması.,,

Troçki Norveçten çıkarılacak mı ?

Londradan bildirildiğine göre, Moskovada cereyan eden son muhakemede, taahhütleri hilâfına olarak siyasî faaliyette bulunduğu anlaşılan Troçkinin Norveçten ayrılacağı haber verilmektedir.

Bir diğer habere göre, Norveç hükûmeti, bundan böyle siyasî faaliyetlerde bulunmıyacağına dair Troçkiden tahrirî bir teminat istemiştir.

Suçlular nasıl öldürülmüş ?

Londra, 26 — Deyli Telgrafın Moskova muhabirinden aldığı bir habere göre, suikast suçluları sabahleyin erkenden polis müdüriyetinde idam edilmişlerdir.

İdam emri son dakikada verilmiş ve zannedildiğine göre, mahkûmlar birer birer beyinlerine kurşun sıkılarak öldürülmüşlerdir.

Troçkinin sözleri

Oslo, 26 — Troçki, Moskovada idam edilen 16 kişi için şunları söylemiştir:

— Onlar idam edildiler. Fakat ben henüz yaşıyorum. Dünya tarihinin kaydettiği en büyük cinayetlerden biri olan bu idamların intikamını alacağım!..

İngiliz işçileri kâtibinin fikri

Londra, 26 (A.A.) — Moskovada idam olunan 16 suikastçiden bahseden İngiliz işçi partisi genel sekreteri Walter Citrine gazetecilere demiştir ki:

"— Sovyet hükûmeti, kuvvetli olmakla beraber, âlicenap olduğunu da göstermek gibi şerefli bir fırsatı kaçırmıştır.,,

Mumaileyh İngiliz işçi partisinin ve sendikaların af ricalarını Sovyet hükûmetinin reddetmesinden dolayı teessüflerini bildirmiş ve demiştir ki:

"— Mevkuflardan ifadeleri zorla alındığını ve avukatlarının yanlarında bulunmasına müsaade edilmediğini bilen herkes bu neticeden bittabi memnun olamaz.,,

Ispanya isyanı

(Baş tarafı 1 incide)

İhtilâl mahkemeleri işe başladı

Barselon, 27 (A.A.) — Katalonyanın muhtelif şehirlerinde ihtilâlcileri muhakeme edecek olan halk mahkemeleri, işe başlamıştır.

Lerida'da halk mahkemesi, faşist hareketine iştirak etmiş ve silâh saklamış olmakla itham edilen krallık taraftarı mebuslardan Casimir Sangenisi idama mahkûm etmiştir.

Faşist bir talebe de idama mahkûm edilmiştir.

Ispanyanın para'arı asilerin elinde

Paris, 27 (A.A.) — Burgos'dan bildirildiğine göre, İspanya bankasının idare meclisi ilk defa olarak dün Burgosta toplanmıştır. Bu toplantıda İspanyanın en mühim kredi müesseselerinin mümessilleri de hazır bulunmuş ve yeni bir ihtiyat altın akçesi tesisi meselesi görüşülmüştür.

İspanya bankasının 61 şubesinden 43 ü asîlerin elinde bulunmaktadır.

* * *

Hendaye 26 (A.A.) — Royter ajansından: İrun ve Sen Sebastiene karşı yapılmakta olan taarruz en şiddetli devresindedir. İhtilâlciler, bu sabah fecir vakti, Lapena dağile İrun, Sen Sebastien ve Pasayesten müşterek bir taarruz hareketi yapmışlardır.

Fransa - İspanya hududu hemen kapatılmıştır.

Muharebeler, kesif bir sis altında yapılmaktadır.

İhtilâlcilerin taarruzu, işitilmemiş derecede şiddetlidir. İlk safta Faslı 700 lejyoner vardır. Bunları tanklar ve toplar takip ve takviye etmektedir.

İlk hücum dalgasının düşman hatlarında gedik açamamış olduğu zannolunmakatdır. Şimdi ikinci bir hücum yapılmaktadır.

Guadeloupe limanı ihtilâlcilerin uzun menzilli topları tarafından bombardıman edilmiştir.

Yeni kuvvetler

Henadye 26 (A.A.) — Havas ajansı muhabirinin öğrendiğine göre ihtilâlcilerden müteşekkil 7000 kişilik [illegible] de bir kuvvet, Oyazun civarına [illegible] miştir. Bu kuvvetler, orada İrun Sen Sebastiene taarruz etmeğe hazırlanmaktadırlar.

Bu kuvvete birçok papazlar da [illegible] kat etmektedir.

Hükûmet kuvvetlerinin mukavemete hazırlanmakta oldukları ve asilerin püskürtüleceklerine kani bulundukları haber verilmektedir.

Hükûmetin üç tayyaresi, ihtilâlcilerin Guipuzcoadaki mevzilerini bombardıman etmişlerdir.

Çarpışma devam ediyor

Hendaye 26 (A.A.) — Hedefi [illegible] şehri olan mhuarebe, bütün şiddetiyle devam etmektedir. Şehre daha dün 200 bomba ve obüs düşmüştür.

Hükûmet kuvvetleri, Bitraton [illegible] deki köprüyü berhava etmişlerdir. İhtilâlciler,, hali hazırda bu köprüyü [illegible] çu kuvvetinin himayesi altında [illegible] etmektedirler. Topçuların endahtı o kadar isabet yoktur.

Üç zırhlı otomobil Faslı asker[illegible] nakletmektedirler. Bunlar İrun [illegible] üzerine saldırmak için yolun [illegible] olunmasını beklemektedirler.

Fasta yerliler isyana kıyam etmişler

Malaga 26 (A.A.) — Royter ajansından: Ceutadan buraya gelen bir [illegible] lıkçı gemisinin kumandanı İspanya Fasında bir takım kargaşalıklar çıkmış olduğunu söylemiştir. Yerliler kendilerini aldatmış olmakla beraber eyledikleri ihtilâlcilere karşı müteaddit defalar isyan etmeğe kıyam etmişlerdir.

Alkazar yeniden bombardıman edildi

Burgos 26 (A.A.) — İhtilâlcilerin elindeki bir tayyare, yeniden Alkazarı da Toledoyu bombardıman etmiş, ihtilâlcilere yiyecek şeyler atmış, mukavemet tavsiyesinde bulunmuştur. Yague ve Castejon kolları, Toledo'ya doğru ilerlemektedir.

Habeş İmparatoru Londra camiinde

Londra 26 (A.A.) — Habeş imparatoru Wokingdeki camiyi ziyaret etmiş ve orada birçok müslümanlarla yerli ahaliden birçok kimseler tarafından karşılanmıştır.

İmparator bu münasebetle şöyle demiştir:

"— Memleketimizin istiklâlini muhafaza etmek için elimizden geleni yaptık. Dünyanın bu hususta vereceği hükme intizar etmetken başka bir şey yapamayız. Aramızda sulhun hâkim olmasını ve bundan dünyanın sulha kavuşmasını temenni ederiz.,,

İmam, imparatora ziyaretinin bir hatırası olmak üzere Kur'anın bir nüshasını takdim etmiştir.

Viyana Sergisi 6-13 Eylûl 1936

Avrupanın ticaret merkezi. Her türlü malûmat ve tenzilâtlı bilet için

NATTA

(Millî Türk seyahat acentalığına) müracaat. Yazıhaneler: Galatasaray Tel. 44514 Karaköy Tel. 44514

Amerika büyük bir sulh konferansı toplayacak

Nevyok 26 (A.A.) — Nevyormes gazetesi yazıyor:

M. Ruzveltin teşrinisani ayında rar Reisicümhurluğa intihap edilmesi takdirde İngiltere kralı sekizinci Edvardla M. Staline, M. Hitler ve Lebrünün davet edilecekleri bir konferansı akdetmek tasavvurunda olduğu haber verilmektedir.

Japonya ile Çinin ve diğer memleketlerin mümessilleri de bu konferansa davet edileceklerdir.

İtalya fayda ummuyor

Roma 27 (A.A.) — Faşist mahfilleri M. Ruzveltin başlıca devletlerinden müteşekkil bir konferansa davet niyetinde bulunduğuna dair olan haber dolayısile böyle bir konferansın bir faydası olacağını tahmin etmemektedir.

Musolini "İmparatorluk başvekili,, olacak

Londra 26 — Romadan gelen haberlere göre İtalya Başvekili Musolini pek yakında (İtalyan imparatorluğu Başvekili) unvanını haiz olacak ve bu suretle de İtalyanın imparatorluğa sahip olduğu ilân edilecektir.

Kanunu esasî değişir değişmez imparatorluk ilân edilecektir.

Bir banka daha soyulmuş ve [illegible] nerede olduğu hâlâ meçhul

(Amerikan karikatü[illegible]

Hikâye

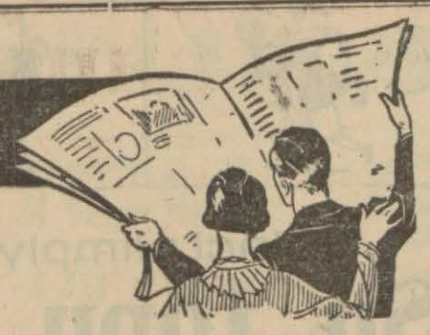

Penbe elbise

— Oooo, dostum neye bu kadar erkencisin?

Çukurlu yola çıkınca, binbaşı Niyazinin bana doğru geldiğini gördüm. Biraz acayip olmakla beraber, onu severim. Geçen sene, bir evde ahbap olmuştuk. Hoş sohbet ve nazik olan bu adamdan çok hoşlanıyordum.

— Dostum, yolum düştü, sana uğramadan geçemedim...

— İyi ki çiftliğe uğramadın, beni bulamıyacaktın, Bizim Hatice teyzeyi gideyim, demiştim. Sen de gelir misin? kızının hasta olduğunu söylediler.

Teşrinievvelin güzel günlerinden biriydi. Hava o kadar titrek, o kadar

parlaktı ki, insan gök maviliklerinde duruyormuş zevkini duyuyordu. İstanbuldan sabahleyin çok erken çıkmış, ve şafaktanberi de avda idim. Köy buraya üç kilometre mesafede olduğu için binbaşı ile beraber gitmeğe karar verdim.

— İadei ziyarete mi gidiyorsun?

— Hayır.. yahudda öyle.. Nazif Baba (Haticenin kocası) evvelce bahçıvanımızdı ve kızı da bizim çiftlikte doğmuştu.

Şimdiye kadar onun kendinden aşağı olanları ziyarete gittiğine hiç şahid olmamıştım. Böyle bir davete ancak şiddetle ısrar edilince razı olurdu. Bu kadının ziyaretine gitmesi için başka bir sbeep bulunmalıydı.

Devam ediyordu:

— Bu kız, bilmezsin ne kadar hoş, yaramaz, fakat tatlı bir çocuktur. Ateş gibi bir şey. Öyle hırçın bir güzelliği var ki..

Ailesinin çocuğa iyi bakacak kadar geliri olup olmadığını sordum.

— Hatice teyzenin geliri var. Kocasının ölümünden sonra epey sıkıntı çekti, fakat büyük oğlu evi besliyebilecek hale geldi. Oğlanın çok çalışkan bir genç olduğunu söylerler. Karşıdaki penbe perdeli evi görüyor musun, işte evleri...

Birkaç dakika sonra, temiz bir avluya girmiştik. Üstümüze sarı tüylü bir köpek atıldı, güç belâ kurtulduk.

Köpek havlamalarının arkasından, başı takyeli, siyahlar giymiş bir kadının çığlığı duyuldu; buğday ambarından çıkıyordu.

— Buyurunuz, binbaşı! bir emriniz mi var?..

— Küçük nasıl oldu? Merak ettim.

— Pek o kadar iyi değil, binbaşı! doktor ateşinin düştüğünü söylüyor. O her şeyi bilirmiş. Biz ne diyelim.

— Canım sıkılmasın, Hatice teyze. Bu genç doktorlar malûm..

Biz, duvarları beyaz badanalı büyük bir odaya aldı.. Köşede güzel iki kapı vardı. Binbaşı birine doğru ilerledi:

— Hayır, efendiciğim, oradan değil. yavrucuğu gürültüden uzak olsun diye, alt kattaki odaya yatırdık.

— İyi ama, yavrucağızı daha fazla hasta edeceksin, orası havasız. Sıkıntıdan ölür yahu....

Hatice teyze omuzlarını silkerek:

— Ah, şimdi....

Bu söz binbaşı da tuhaf tesir yaptı. Hiç bir şey söylemedi. Alt kattaki odaya indik. Yola bir seviyede bir penceresi vardı. Hava kurak olduğu halde, burada bir rutubet kokusu duyuluyordu. Köşeye yapılmış bir yatakta da küçük yatmakta idi. Evvelâ, bir kısmı yorganın altında kalmış kollarını gördüm. Biraz sonra, ellerini de dışarı çıkardı. İnce, ve kıvrak olan bu ellerin tatlı bir penbeliği vardı.

Onlara dokunmak, insana bir gülün yapraklarını yolmanın verdiği tatlı zevki duyurabilirdi.

On altı yaşında olmakla beraber, zayıflığiyle ihtiyarlamış bir hal alan küçük gözlerini bize çevirmedi.

Binbaşı:

— Yavrum, bize hoş geldin, demiyor musun?

— Hoş geldiniz.. Ah, ne kadar iyi kalplisiniz!

— Yarından sonra İstanbula iniyorum. Sana ne getireyim, istersin? En çok neden hoşlanırsın?

İri gözleri parladı. Kekeliyordu Boğazına kesik bir takım sesler tıkılmakta idi.

Binbaşı bunu hastalığın tesirine atfetti.

Annesine :

— Çabuk, dedi. Su getir. Bir şeyler oluyor galiba....

— Hayır, binbaşı! bir şey yok. söylediğiniz şeyler çok hoşuna gitti de..

Bu sefer, hoş sohbet asker:

— Ne istiyorsan, söyle yavrum, dedi.

Küçük cevap vermiyordu. Dişleri kenetlenmiş, gözleri sabit, annesine bakıyordu.

Dostum:

— Bana bırakınız, Hatice teyze, dedi. Haydi yavrum söyle!..

— Cesaret edemiyorum. Durun, şimdi söyliyeceğim. Nasıl olmuştu, o? ha, geçenlerde İstanbula inmiştim. Çarşıdan geçiyordum. Büyük bir mağaza gördüm, caddenin solunda.. Güzel bir elbise.. Şık bir elbise, hem de penbe renkli... Arasıra, anneme, zevk aldığım bir rüyadan bahseder gibi, bu elbiseden bahsederim. Ah, o elbise, o kadar güzel ki...

— Senin olacak elbise, yavrum! vadediyorum, onu sana getireceğim. Memnun musun?

— Teşekkür ederim... Ne kadar iyisiniz..

Hiç bir hareket yapmadı. Fakat, sesi titriyordu..

Annesi bir nevi sabırsızlıkla bizi bağçede beklemekte idi.

— Hatice teyze, kızını bu küçük odada yatırma. Onu daha büyük bir odaya al..

— İyi ama, adamların girip çıkmalarından rahatsız oluyor..

— Ona yemeğini buğday ambarında yedireceksin, hem elbiseyi de getireceğimi söyle.

— Oh, binbaşı! buna razı olamam.

— Niçin? rica ederim.

— Zahmet olmaz mı? madem ki, doktor hastalığının iyi olacağını söyledi.

Binbaşı, bir şey yapacakmış gibi, kadının üstüne yürüdü. Avlunun eşiğinde idik. Askerin yanakları üstünde yuvarlanan iri bir damla yaş gördüm. Hiç konuşmadan çiftliğe döndük. Ayni akşam İstanbula döndüm. Ertesi gün öğrendim ki, binbaşı Hatice teyzelere döndüğü zaman, gül yapraklarına benzer ellerin kızı ölmüştü. Bay Niyazi onun bu hülyasını taşıdığı penbe elbiselerin de mezara beraber gömülmesini istemiş, ve cenaze merasimine bizzat nezaret etmişti.

Nuh CEM

Tonton amca

HABER
AKŞAM POSTASI
İDARE EVİ
İstanbul Ankara Caddesi
Posta kutusu : İstanbul 214
Telgraf adresi : İstanbul HABER
Yazı işleri telefonu : 23872
İdare ve ilân " : 24370

ABONE ŞARTLARI

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
6 aylık	730 "	1450 "
3 aylık	400 "	800 "
1 aylık	150 "	300 "

Sahibi ve Neşriyat Müdürü:
Hasan Rasim Us
Basıldığı yer (VAKIT) matbaası

Acele satılık ev ve bostan

Eyüp Arpaemini mahallesinde Tekke sokağında 22 numaralı altı odalı yüz yirmi beş arşın bahçeli ahşap bir ev ile bu evin önünde türlü meyveli ve sebze yetiştirmeğe elverişli biri büyük öteki küçük iki havuzlu bir bostan kuyulu ve iki buçuk masura suyu olan on iki dönüm mülk bostan acele satılıktır. Görmek istiyenler o mahallede polislikten mütekait Bay Halile, pazarlık için Kadıköy Vişne sokak 33 numaralı eve müracaat.

Günün Gününe TARİH

Yazan : Niyazi Ahmet

120 sene evvel bugün

İngiliz donanması Cezayirde müthiş bir harbe başladı

İngiliz cerrahı, konsolosun çocuğunu uyutarak bir sepet içinde kaçırırken, çocuk ağlamağa başladı ve cerrahı ele verdi

İki İngiliz gemisi, korsanlar tarafından zaptedilerek Cezayire gönderilmişti.

İngiliz hükûmeti, bu gemilerin iadesini istemek üzere amiral Kepeli memur etti. Amiral, İngiliz filosu ile Cezayır limanında vali sarayının karşısında demirledi. Dayi'yi ziyaret etti ve hiddetle gemilerin iadesini istedi:

Dayi, çok genç olan amiralin sözlerine fena halde kızdı:

— Sersem, saçsız ve sakalsız bir çocuğun memuriyetle gönderilmesi küstahlıktır. İngiliz kralının bu muamelesine hayret ediyorum... dedi.

Amiral, şu cevabı verdi:

— Zekânın sakal ile ölçüldüğü kanaatinle olsaydı kral Dayi Efendi hazretlerine bir erkek keçi gönderirdi...

Dayi küplere binmişti. Maiyetindeki dilsizlere amiralı hemen tevkif etmelerini emretti. Dilsizler, Kepeli kıskıvrak yakaladılar. Genç amiral, hiç soğukkanlılığını bozmuyordu. Limanda demirli bulunan İngiliz gemilerini gösterdi:

— Şu filoda parlak bir cenaze merasimi yapacak kadar İngilizlerin bulunduğunu hatırlatırım.. dedi.

Bu hâdise, Britanyaya kâfi bir tarziye verilmekle neticelendi. Fakat korsanlar, rastladıkları gemiyi çevirmeği çoğalttılar. Ve bu suretle Cezayir zindanlarında binden ziyade esir toplandı.

İngiltere hükûmeti, bunun üzerine biri 100, üçü 74, biri 98 toplu harp gemisi ile ayrıca on üç parça filoyu yola çıkardı. Amiral Lord Eks Mavs korsanlık yapılmıyacağına dair teminat alacaktı.

Cezayir dayisi, gelecek hücuma karşı koymak için hazırlık yapıyordu. Buradaki İngiliz konsolosunun karısı ile iki kızı tebdili kıyafet ile şehirden çıktılar. Limandaki Kik cerrahı, konsolosun küçük çocuğunu uyutarak bir sepet içinde getirmeğe memur edilmişti.

Cerrah, çocuğa uyku ilâcını verdikten sonra hazırlanmış olan sepete yerleştirdi. Fakat ilâç çok az verilmiş olacak, yolda sepetteki çocuk ağlamağa başladı.

Zavallı cerrah, ne yaptı ise bu yumurcağı susturamadı. Yakalandı.

Dayi, ikinci günü çocuğu annesine gönderdi. Yalnız konsolos ile zabitan hapsedildiler.

1816 yılı 27 ağustos sabahı, 120 sene evvel bugün, İngiliz donanması Cezayir ufkunda gözüktü.

Amiral, ilk önce üç saat zarfında cevap verilmek üzere bir nota gönderdi. Tayin edilen müddet içinde cevap verilmediği takdirde harbe başlanacaktı.

Dayi cevap vermedi ve İngiliz filosu, beraberinde bulunan Felemenk filosu ile beraber ateş açtı.

Bütün gün süren top ateşi gece de dinmedi. Gece harbi şu satırlarla tasvir ediliyor: "Gecenin karanlığı Cezayir şehir ve tersanesinin alevleri İngiliz gemilerinin parçalanmış direk ve yelkenleri üzerinde akisler yapıyordu. Gök yüzü de bu mücadeleye iştirak etmek isteyormuş gibi gök gürültüleri ve şimşek parıltıları ile karışık bir surette bardaktan boşanırcasına şiddetli bir yağmur göndermişti.

Bir İngiliz zabitinin bu harp hakkında yazmış olduğu mektuptan bazı cümleler alıyorum: "Bütün gemiler iyi bir surette mevki aldılar. İskenderi Kebir bile bu hareketi görse idi, beğenirdi. Ateş başladıktan sonra, rüzgâr bütün bütün kesildi. Her taraf barut dumanı içinde kapkaranlık oldu.

İlk ateş başladığı vakit zannettim ki bir anda beş yüz bin top birden gürlüyordu. O zamandan sonra çok bir şey göremedim. Bizim botlar, gûya bizi karanlıkta bırakmamak için bize yakın olan bir fırkateyne ateş verdiler. O sayede etrafımızı gördük.,,

* * *

Top sesleri dindikten sonra Dayi ya şu mektup gönderildi:

"Müdafaasız hristiyanlara yaptığınız mezalimden ve vuku bulan tekliflerime hiç bir cevap vermemenizden dolayı İngiltere namına kumandamdaki filo, sizin donanmanızı, anbarlarınızı, tersanelerinizi ve bataryalarınızın yarısını tahrip etmekle mukabele etti.

İngiltere, şehirleri harap etmek için muharebe etmediğinden memleketin muharip olmıyan sakinlerine zulüm yapmanızı istemem. Bunun için hükümdarım namına size dün teklif ettiğim sulh şartlarını tekrar ederim. Bu şartları kabul etmedikçe sulh yapamazsınız. Eğer bu teklifi kabul ederseniz buna işaret olmak üzere üç top atarsınız.,,

Dayi, yarım saat sonra üç topla sulh şartlarını kabul ettiğini bildirdi. Şartlar şunlardı:

1 — Cezayirde hiristiyanlar için esaretin ebediyen ilgası.

2 — Cezayir hâkiminin idaresindeki arazide bulunan her millete mensup esirlerin İngiliz sancağına teslimi.

3 — Senenin iptidasındanberi esirleri azat etmek üzere alınan bütün paraların İngilizlere iadesi.

4 — İngiliz konsolosunun hapsinden dolayı uğradığı bütün zayiatın tazmini.,,

İkinci gün, bin iki yüz esir teslim edildi.

Yakacıkta sünnet düğünü

Yakacıkta geçen akşam Kızılay tarafından bir sünnet düğünü tertip edilmiş, çok güzel olmuştur. Resimde bu düğünden bir intiba görülüyor

Dünya şampiyonluğu için

Braddock ile Schmelling

Gelecek sene haziranda karşılaşacaklar

Müsabakanın hasılatı nasıl paylaşılacak

Nevyorktan İngiliz gazetelerine bildirildiğine göre dünya ağır sıklet şampiyonu James Braddock ile ona meydan okuyan Alman boksörü Max Şmeling dünya şampiyonluk unvanı için gelecek senenin haziranının 3 ünde Nevyorkta döğüşecekler ve maç 15 ravndluk olacaktır.

Burada beş saatlik bir müzakereden sonra her iki boksör ve menecerleri arasında itilâf hasıl olmuş ve konturat imzalanmıştır.

Braddock kişe hasılatının yüzde 42 1/2 hissesini alacak ve ona meydan okuyan boksör sıfatile Şmeling mutat yüzde 30 zu alacaktır.

Önümüzdeki eylûl ayında Joe Louis ile Şmelingi bir kere daha karşılaştırmak yolundaki gayretler boşa çıkmıştır. Alman boksörü 300,000 dolar peşin parayı, yahut da yüzde 50 hasılatı reddetmiştir.

Şmeling 600,000 dolar istemiştir.

Şimdi Şmeling, Almanyanın Bremen vapurile Avrupaya dönüyor. Fakat teşrinisanide yeniden Amerikaya giderek 30 şehri ihtiva eden bir seyahata çıkacaktır.

Karısile birlikte film çevirmek hususundaki kararından vazgeçmiştir.

Dünya boks şampiyonu Braddock yaptığı maçta

Yunan - Yugoslav atletizm müsabakası

Zağrepte yapıldı, Iki Yugoslav bir de Balkan rekoru kırıldı

Berlinden dönmekte olan Yunanlı atletlerle Yugoslavlar arasında Zagrepte bir müsabaka yapılmış ve Yugoslavların 92 puvanına karşı Yunanlılar 121 puvan almışlardır.

Dereceler şunlardır:

100 metre

Birinci: Frangudis Yunan 10,9
İkinci Sakalaryu Yunan 11,—

200 metre

Birinci Frangudis Yunan 22,2
İkinci Sakalaryu Yunan 22,9

400 metre

Birinci Mautikas Yunan 50,6
İkinci Mialidis Yunan 52,—

800 metre

Birinci Yorgakopulos Yunan 1,58,1
İkinci Garşek Yugoslav 1,58,4

5000 metre

Birinci Kariyatidis Yunan 15,50,4
İkinci Kresa Yugoslav 15,54,4

1500 metre

Birinci Yorgakopulos Yunan 4,4
İkinci Goriek Yugoslav 4,8,6

10,000 metre

Birinci Alvanidis Yunan 33,23
İkinci Yalçaris Yunan 33,58

110 metre maialı

Birinci Mantikas Yunan 15,1
İkinci Skiada Yunan 15,5

400 metre maniali

Birinci Mantikas Yunan 54,9
İkinci Skiada Yunan 55,1

30 adım atlama

Birinci Mikiç Yugoslav 14,20 (yeni ugoslav rekoru).
İkinci Lambrakis Yunan 14,02

Çekiç atma

Birinci Stepinşek Yugoslav 47,76 (yeni Yugoslav rekoru).
İkinci Gayiş Yugoslav 45,47

Sırık atlama

Birinci: Sekatsos Yunan 3,60
İkinci: Travilos Yunan 3,60

Disk atma

Birinci: Sillas Yunan 50,46 (yeni Balkan rekoru).
İkinci: Vuçiçoviç Yugoslav 41,36

Uzun atlama

Birinci: Lambrakis Yunan 7,02
İkinci: Eleftridis Yunan 6,80

Cirit atma

Birinci: Metaksas Yunan 60,55
İkinci: Markuşiş Yugoslav 57,60

Yüksek atlama

Birinci: Mor Yugoslav 1,80
İkinci: Pantazis Yunan 1,80

Gülle atma

Birinci: Kovaçeviç Yugoslav 14,80
İkinci: Stefanakis Yunan 13,90

4 × 100 bayrak yarışı

Birinci: Yugoslav takımı 45,1
Yunan takımı diskalife edilmiştir.

4 × 400 bayrak

Birinci: Yunan takımı 3,29,6
İkinci: Yugoslav takımı 3,32,8

Ingiltere futbol şampiyonluğunu

Hangi takım kazanabilir ?

"Deyli Meyl,, gazetesi futbol muharriri İngilterede yeni açılmakta olan futbol mevsiminde muvaffak olacak timlerin şunlar olduğunu tahmin ediyor:

Sunderland, Arsenal, Derby County, Manchester City, Everton, Huddersfield, Stoke, Brentford.

Öteki gazetelerin fikirleri:

Şaheser hatalar

Bugünkü "Açık Söz,, üç gün evvel yapılıp uzun uzadıya gazetede tafsilâtı neşredilen Kara Ali - Dinarlı maçını anlattıktan sonra önümüzdeki pazar günü için de Londosun İstanbula gelmesi için kendisine haber verildiğini ve bu pazar Londosla Dinarlının karşılaşacağını yazıyor.

Son günlerdeki spor yazıları - hemen bütün arkadaşlarımızda - alelâcaip bir şekilde çıkmağa başladı.

İşte bugünkü "Açık Söz,, de yine aynı garabeti göstermiş.

Evvelâ daha üç gün evvelki müsabakanın tafsilâtını vermeğe bilmem ki lüzum var mıdır?

Saniyen Londos bu pazar için değil, gelecek pazar için davet edilmiştir.

Son satırdaki "Fakat bunun şike olmasını da temin etmek lâzımdır,, cümlesi yanlışlıkların şaheseri değil de nedir?

Olimpiyattan dönen Güreşçilere Madalya veriliyor

Olimpiyattan dönen güreşçilere Halkevi tarafından merasimle muhtelif madalyalar verileceğinden 1 Eylûl 1936 pazartesi günü saat 15 de olimpiyatlara iştirak etmiş olan güreşçilerin ve idarecilerin Taksim stadyomunda hazır bulunmalarını dileriz.

Atletleri davet

T. S. K. Atletizm Federasyonundan:

Millî takıma mensup atletlerden Rafif, Vedat, Mehmet Ali, Semih, Hilmi, Melih, Cemal, Recep, Mehmet, Maksut, Remzi Mufahham, Faik, Tevfik, Pulat, Cihat Haydar, Avni, Sıtkı, Zeki, Veysi, Yavru ve Orhanım 29/ Ağustos/936 cumartesi günü saat 3 de İstanbul mm takası Beyoğlu Halkevi merekzinde yapılacak toplantıda bulunmaları rica olunur.

Büyükadada spor müsabakaları

Büyükada Halk Spor Klübü Kaptanlığından:

30 Ağustos Zafer bayramında klübümüz spor müsabakaları tertip etmiştir. Bu müsabakalara iştirak edecek sporcular 30 Ağustos pazar günü saat 12 ye kadar spor kaptanlığına müracaatları rica olunur.

PROGRAM:

Saat	Müsabaka
2.00	100 m. sürat koşusu
2.30	200 m. sürat koşusu
3.00	Küçük tur (7 Km.) mukavemet
3.30	Bisiklet mukavemet (büyük tur)
4.15	Batı bisiklet yarışı
5.00	Adalar voleybol turnuvası.

11 inci olimpiyat oyunlarında

Su topu turnuvası

Olimpiyat vaterpulo turnuvası şimdiye kadar yapılan su topu turnuvalarının en büyüğü ve en şayanı dikkati oldu.

Vaterpulo Avrupanın merkezî ve şimalî memleketlerinde çok rağbet gördüğünden geçen olimpiyatlardanberi kuvvetli takımlar yetiştiren memleketleri karşı karşıya görmek imkânı hasıl oldu: Bu turnuvanın kahramanı Macaristan ve Almanya idiler. Her ikisi de hiç bir mağlûbiyete uğramadan turnuvayı muvaffakıyetle bitirdiler.

Finale dört takım kaldı: Macaristan, Almanya, Fransa ve Belçika. Bu son devrede Almanya Fransayı (8 — 1) ve Macarlar da Belçikayı (3 — 0) yendikten sonra Almanya — Macaristan maçı turnuvanın neticelenmesi için son mühim oyun oluyordu.

Son derece fena ve bardaklardan boşanırcasına yağan yağmurlu bir gün de cereyan eden bu maç çok gürültülü ve tatsız olarak (2 — 2) berabere bitti. Bunun sebebi bittabi ekseriyeti Alman olan seyircilerin münasebtsiz gürültüleri, oyuna ve hakeme müdahale etmeleri ve bundan cesaret alan Alman oyuncuların sert oynamaları idi. (2—2) ye biten bu maç puvanları ayni olan her iki takımı da bir neticeye eriştirmediğinden Almanyanın Belçika ile ve Macaristanın da Fransa ile oynaması icap etti.

Bu maçlarda Almanya ve Macaristandan hangisi en çok gol atar ve az gol yerse şampiyon olacaktı. Almanların Belçikayı (4 — 1) yenmesine mukabil Macarlar fevkalâde zevkli ve üstün bir oyundan sonra Fransızları (5 — 0) mağlûp ederek neticeyi lehlerine çevirerek hak ettikleri olimpiyat şampiyonluğunu kazandırlar.

Belçika üçüncülüğü alarak Avrupanın en kuvvetli sutopu memleketlerinden biri olduğunu isbat etti. Fransa da dördüncülüğe düştü. Macar ve Almanlardan sonra en kuvvetli oldukları tasavvur edilen İsveçliler ancak beşinci oldular.

Umumî neticeye göre:

	attıkları gol	yedikleri gol
1 — Macaristan	44	4
2 — Almanya	40	8
3 — Belçika		
4 — Fransa		
5 — İsveç		
6 — Holand		

Almanlarla Macarların kiyası:

Macarlar Almanlarla şimdiye kadar hiç bir kere berabere kalmamışlardı. Daima oynadıkları oyunları büyük farkla kazanmışlardı. Bu tefevvuk yine elân bakidir. Yalnız bu son maçın iki ikiye berabere bitmesi zemin, zaman ve mu hitin neticesidir.

Bu maç Berlinden veya Almanyada hariç her hangi bir yerde oynanmış o saydı muhakkak ki büyük bir fark yine Macarların lehine biterdi. Zira b işin adeta canbazı olan Macarları uzun zamandanberi (ayni oyuncuların birlikte oynamaktan mütevellit cem kabiliyetleri, ve ferdî meziyetleri A manlardan çok üstündür. Almanları merkez muhacimi Schneiderin bir ç gol fırsatlarını, soğukkanlılık göste miyerek, heder ettiği her oyunda gör dü.

Lâkin gol kralı ünvanını kazana Macar merkez muhacimi Nemeth'in e line top geçip de ağlara takılmadığı p enderdi. Her iki taraf da bütün oyunl rını favullü oynadı. Yalnız Macarları favulleri suyun altından Almanlarınki se bariz bir surette tecelli ediyordu.

Seri pas, son derece topa hâkimiye fevkalâde oyun açmak ve adam tutm Macarların en büyük meziyetleri dendi.

Bu turnuvada temayüz eden oyun cular; Macarlardan merkez muhaci Nemeth Halassy, Homanai, kaleci Br dy. Almanlardan Schneider, Schulz bir de İsveçlilerin kalecisi idi. 1932 limpiyadında Almanlarla berabere k lan ve hattâ dünya üçüncüsü olan Am rikalılar bu sefer ikinci devrede fa la iş göremeden çıktılar.

Suat Erler

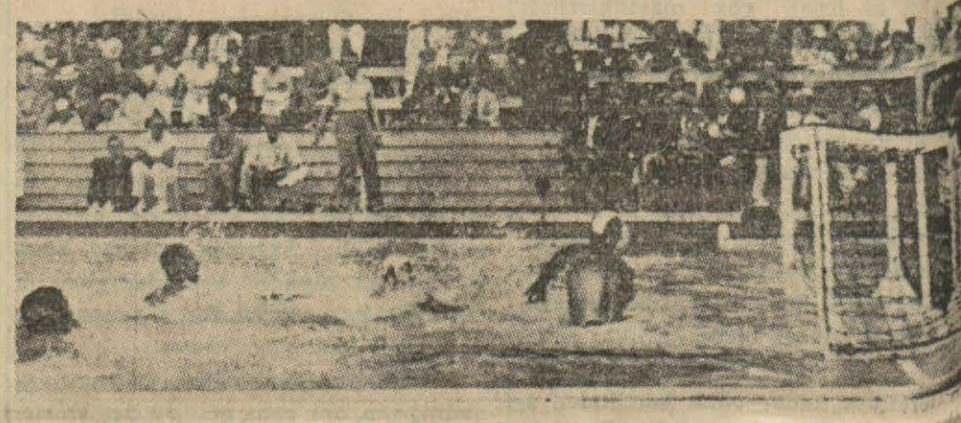

Olimpiyat vaterpulo şampiyonu olan Macar takımı Hollanda ile

Atinada yapılacak Balkan oyunları için Hazırlanıyoruz

Bu sene bir ay sonra Atinada ya lacak olan Balkan oyunlarına bizim letlerin de iştirak edeceği malûmd

Berlin olimpiyadından dönen at tizm federasyonu reisi Vildan A İstanbul atletizm heyeti reisi Bes Koşalayın kontrolü altında atletle yapmakta olduğu idmanlara bir daha hız verilmiştir.

Bir iki güne kadar Kadıköyünde a lacak kampa girecek olan atletler b dan sonra daha sistematik bir sure çalışmak imkânını bulmuş olacak dır.

Millî takım kadrosu için Ankara İzmirde bulunan atletler de federas na davet edilmişlerdir. Memleket şında bulunan değerli atletlerimiz İrfan ile Fethi de bu kadroya kat caklardır.

Bay Hödüğün spor yüzünden başına gelenler (YAZISIZ HİKAYE)

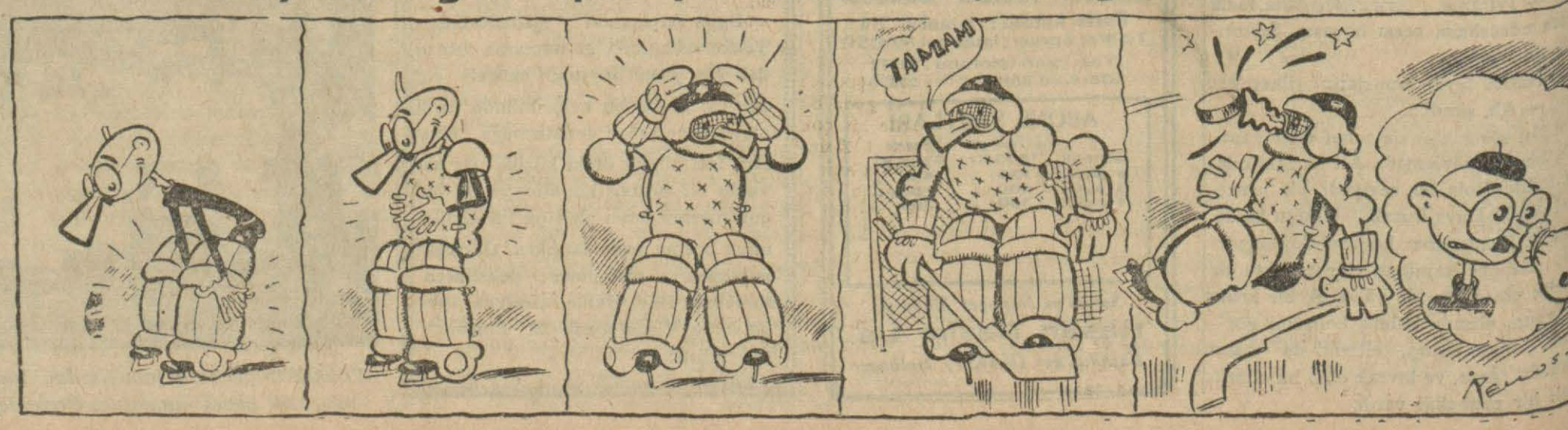

Dil kurultayının üçüncü günü

Dün Güneş - Dil teorisi üzerinde iki tez okunarak izah edildi

Üçüncü dil kurultayının dünkü celsesinde iki tez okunarak izah edilmiştir.

Kurultay saat on dörtte Atatürk ve İsmet İnönünün huzurlarile başlamış, başkanlığı Nuri Conker yapmıştır.

Evvelki celsenin zaptı okunduktan sonra profesör Hasan Reşit kürsüye gelmiş ve "Güneş - Dil teorisine göre pankronik usulle Paleo - Sosyolojik dil tetkikleri,, tezini okumağa başlamıştır.

Profesör Hasan Reşit tezini okurken

Hasan Reşidin tezi

Bu tezin hülâsası şudur:

"Beşeriyeti kuran biricik âmil panse mütefekkiresinin doğurduğu âmil, yani lisandır. Kafalar işlemeğe başladığı zamandır ki manalı söz parçaları fırlar. Bu ses parçaları insan gibi gören, anlıyan, yaşıyan ve çoğalan varlıklardır. Duyduğunu başkasına duyurmak hırsı, her ihtivacın içindeydi. Bunun için fikir alışverişi başladığı gün lisana allahlık payesi verildi ve kelâm her yerde her devirde kutlu bir hürmete erdi.

On dokuzuncu asrın ikinci yarısında dilin menşei meselsi bütün garpta büyük bir münakasa mevzuu oldu. Tetkik ikiye bölündü:

1 — Sırf lengüistik ve yaşıyan dil psikolojisi.

2 — Prehistorik ve antropolojik lengüistik.

Klâsik mektep ancak malûm zamanların muayyen yerlerindeki tam ve sikalı dilleri tetkik eder. Klâsiklere göre bu dillerin en mükemmelleri Hint — Avrupa, dedikleri gruptur. Yakın vakte kadar bunun en eski kolu "Sanskrit" idi.

Eti dili okununca onu da bu aileye soktular. Böylece klâsikler milâttan önce 32 bin sene evveline kadar çıkabildiler.

Klâsik ekolün, bilhassa ısrar ettiği lengüistik umdelerden başlıcası fonetik kanunlardır. Bu kanunlar sert ve dardır. Bu kanun bir hakikat tesbitine yaramakla beraber gene hakikatleri ve tahkikleri bunaltan dar ve çok titiz prensibe tabidir. Bu bakımdan lengüistik kanunlarını ikiye ayırırlar.

Yeni teorinin vasıfları

Bütün bu tetkiklerin ve onların doğurduğu neticelerin sonunda ve bizim inancımıza göre hepsinin önünde ve üstünde yeni bir mektep daha teessüs etmiştir, ki bunun dayandığı teoriye "Güneş - Dil" teorisi adını vermekteyiz.. Bu teorinin karakteristik tarafları şunlardır:

Güneş - Dil teorisinin bu tezde ancak şu üç karakteristliğine temas etmiş bulunuyoruz:

1 — Güneş - Dil teorisi, dil menşei aramak yolunda antropolojik yani insan yaşayışile beraber.

2 — Dilin kurulması meslesinde paleo - sosyolojik.

3 — Dilin inkişafı bahsinde psiko - sosyolojiktir.

Güneş - Dil teorisi dillerin en eskisi bulunan Sümerce ile Türk dillerinin en müstakil ve en uzakta kalmış olan Yakutçayı garbın morfolojisi en çok değişen dillerine nasıl bağlıyabilirse, öylece bazı mülahazalar dolayısile dar ve verimsiz kalmış olan lengüistik kaidelerin üstüne çıkarak dil tetkik ilmini hakikî ve aydın mecrasına sokabilecektir. Güneş - Dil teorisinin ışığile bir proto - Türk dili gövdelenecek ve bu dil mil retle nazarî bir dil tipi rekonsite etmişrolünü ifa edecektir.

Fonetik bahsinde biyolojiyi esas olarak kabul etmiştir. Bütün zamanları ve yerleri bütün dillerle birleşik olarak tetkik edebilmesi bakımından Güneş - Dil teorisinin fonetik kanunları da pankroniktir.

Panseye bağlı söz ve ses unsurlarını tetkik ve onların birinci insandan itibaren kelime yapma bakımından semantik kıymetlerini tesbit eylemiş ve bu suretle nazarî birdil tipi rekonsite etmiştir.

Her hali ile pankronik olan bu teori prehistorikten başladığı ve bütün dillere şamil olduğu için şimdiye kadar üzerlerinde işlenmiş dillerin içinde bu nazarî tipe tetabuk eden bir dil aramış ve onu kat'i olarak Türk dilleri grupunda bulmuştur. Ana dil olan Türk lehçeleri grupun ilk manası sözünün ne olduğu arastırılmış ve teorinin bu hususteki izahları alınmıştır.

Mevzuu yalnız dil teorisinin tatbikatını şamil olduğu için: Yalnız her kelimede mutlaka gizli veya görünür ana kök bulunduğu, Türkçe ve dolayısile bütün dillerle neğüstiğinde pankronik kanunun hâkim olduğu gibi etimoloji - nin antropoloji esaslarına göre yapılmasının doğru olacağı izah edilmiştir.

Misaller

Her kelimede bir ana kök bulunduğu muhakkaktır. Bir ana kök bazı kelimelerde kendini gösterdiği halde bir çok kelimelerde görünmez. Bunun için Güneş - Dil teorisinin (ab, ar, ot) misalleri alınarak tetkik edilmiş, (ar) ve (as) kelimelerinin etimolojik analizi de yapılmıştır. Her kelimede bir ana kök bulunduğunu gösteren Türk ve Hint — Avrupa gruplarından alınmış (ar, ağar) (oğat - ot), (ağat - as) misalleri verilmiştir.

Güneş - Dil teorisinin zaman bakımından tesbit ettiği ses prensipi tetkik edilirken klâsik ekolün fonetik faydalarının ne kadar dar olduğu izah edilmiştir. (g. u) mübadelesi misal olarak alınmış, değişmelerin umumî olmayıp yerli olduğu işaret edilmiştir. Halbuki Güneş - Dil teorisi her zaman her yerde ve her dil için bu değişmeleri kat'î olarak ve katagori halinde tesbit ettiği yazılmıştır. Katagorilerin beşer konsonu kendi aralarında olduğu gibi katagoriler arasında da yer değiştirebilirler. Çünkü katagoriler fomenleri gırtlaktan dudak ucuna kadar doğru kademe kademe götüren antropo - psikolojik bir terbiyeye tabi tutuştur. Bu değişmeleri kendi bakımımızdan anlayabilmek için (ğ) herhangi bir anlamından çıkmış muahhar kelimeyi, meselâ hareket anlamlı kelime ailesinden (it - mek) sözünü ele alırsak görürüz ki bu anlamı bu kelimeye veren (ğ) dir. (İtmek) sözünün "it" kısmı etimolojik analizi yapılmış ve manası tahlil edilerek son morfolojik şekli olan (it) kelimesinde hem kudret hem hareekt mündemiç olduğu tesbit edilmiştir. Muhtelif Türk lehçelerinde, kuvvetli, hareketli canlı demek olan (ikit, iğit, yiğit) bu kelimelerin kendisidir. Klâsik mektep bakımından izahı yapılan (v. g) değişmesini bizim bakımımızdan izah için (iğit) kelimesinin mana değştirmeden alabileceği şeikller tesbit edilmiştir.

" it „ den çıkan kelimeler

Katagorilerine göre bu kelime dokuz şekil alabilmektedir. Onlar arasında (ivit, iğit) alınarak aralarındaki semantik münasebat gözden geçirilmiş ve ayrı ayrı olmıyan iki kelime olduğu görülmüştür. Bu iki kelimenin başındaki vokalleri düşünce (git, vit) kalır ki, bugün Fransızcada yaşıyan (guide) ve (vite) kelimelerinden başkaları olmadığı kabul edilmiştir. İngilizce quick, vite, türkçe yet ve arapça hayat arasında sıkı bir münasebet vardır. Bu kelimelerin etimolojik analizi bizi bu neticeye vardırır. Hint — Avrupa grupunun türkçedeki (ivi) kelimesi de belki vite'yi izah edebilir. Çünkü ivi gençlik kuvveti ve yiğitlik manasını vermekte - dir. Bu kelimenin de Güneş - Dil teorisi dışında kalmıyacağı meydandadır.

Etimolojik analizi yapılmıştır. Hint — Avrupa dillerinde hareket anlamlı kelimelerden bazı misaller daha alınmış ve bunların hepsinde (g - v) mübadelesi olduğu tesbit edilmiştir.

Dört Aman kelimesinin tek kö ü

Klâsik ekolün dört münferit Hint Avrupaî köklere bağladığı almanca (Zengen, Zeingen, Ziehen, Zeichen) kelimeleri Güneş - Dil teorisi yolu ile hep birden bir köke irca edilmiştir. d. it kuvvet, kudret ve hareket anlamlı bir ana kelime halinde meydana çıkınca başka elemanlar alarak fakat gene bu manaları kaybetmemek şartile bir çok morfolojilere geçer. İt kelimesi + Z unsurunu alarak itiz olunca hareket anlamını çok obje veya süje ve panse bulunan geniş bir sahada vermiş olur. Bugünkü türkçede bu morfolojide bir çok kelimeler vardır. (S) unsuru, (. + c) (. + k) (. + n) unsuru alarak muhtelif anlamlar verir. Hint — Avrupa grupundan sayılan farsçanın arap imlâsile (sıtıs) ve Avruua transeripsiyonu ile sitez şeklinde yazılan bir kelime vardır ki inad, taassup, cenk, husumet, arbede, kavga, zulüm, taaddi, kahir ve kin manalarına gelmektedir.

Bu kelime yahudice stız kelimesinden doğar. Hint — Avrupa grupuna bağlanır. Harp ve cidal manaları veren yoriplik, diklik, keskinlik ok ve kılıç gibi harp aletleri çıkmaktadır, ki klâsik ekole göre ve menşei meçhul veya karanlık olan grupun daktilos fransızca attiaque gibi bir çok kelimeler bu ana anlam ve köke bağlanmıştır.

Güneş - Dil teorisi Paleo - sosyolojik, sahada semantik tasnifi tecrübe edilmiştir. Bunun için almanca (beten) kelimesi misal olarak alınmıştır. Bu almanca rica manasına (Bitten) kelimesine irca edilmektedir.

Bu kelimenin Cermenceden önceki kökü (Bheidh) idi. Grekçede (Pith), Lâtince (Fido), Cermencede (Bidon) kelimeleri bu kelimeye bağlanır. Çok eski Türk lehçelerinden biri olan Sümercede dahi bu kelime aynen mevcuttur. Batan, ağalutta, ağalittan, agalittah, bütmek, büdim, bodehmak kelimeleri yukarıda geçen Hint — Cermanik kelimelerin hem morfolojik, hem semantik bakımından aynidir. Hepsinde dua, niyaz, iman, bağlanmak, ısrar manaları vardır. Yalnız Yakutçada ana kök aşınmamıştır.

Güneş - Dil teorisine göre yapılan bir analize bu kelimelerin gerek manaları tesbit edilmiştir. Tahlilden çıkan elemanları Güneş - Dil teorisince tssbit edilmiş olanları bize bu kelimeler arasında nüans farkını derhal tebarüz ettirir.

Ana kelime

Bu kelimeler bize polisesi bakımından büyük bir saha açmış olduğu için bunların hepsine ana olacak bir kelime bulalım. Bu kelime, ana kök (ğ) ye bitişmiş bir (V. + B.) den olmadığı (ağ + alı) dir. Arapça âbd, abdal, Fransızca fidele, Yakutca ağabit, abidal, Fransızca rundeur, türkçe Pudun, Hint - Avrupaî baga, bag ve türkçe buğ, baya kelimelerin ayni kaynaktan geldiğini etimolojik hacet kalmadan anlıyabilmek zor değildir. Bu kelimelerin hepsinde mevcut olan hâkim eleman (V + B) ve katagorisidir. (V. + B) önüne (V. + K) elemanı ilâve edilince (bük) kelimesi meydana çıkar. Bu ilk insanların ilk defa barındıkları yerlerdir.

Bu kelimenin manaları gösterilmiş ve topoğrafya bakımından tarifi yapılmıştır. Duvarlı ve surlu site hayatını medenî ev ve otağ kurmayı doğuran işte bu bük hayatıdır. Bük kültürü adını vereceğimiz bu hayatı terkip eden elemanların hepsi dönüp dolaşıp kuvvete ve dolayısile (ğ) ile ifade ve işaret edilen güneşe rücu etmektedir.

Bükteki ağaçlık manasını Hint - Avrupa dillerinde de buluyoruz. Bük ana kökünden türemiş kelimeler, sayılamıyacak kadar çoktur.

Türkçe bük, sanskritce, bhai, Grekce, engein, Lâtince fugere, Anglo - Sakson Bucan kelimeleri analiz edilmiş ve bük ana sözüne tekabül eden elemanların hepsi kıymet bakımından yekdiğerinin ayni ve hepsi bir asıldan olduğu tesbit edilmiştir.

Bayan Sabahatin tezi

Profesör Hasan Reşitten sonra Ankara dil, tarih ve coğrafya fakültesi talebesinden bayan Sabahat Türkay "Güneş - Dil teorisine göre Halicarnas sözünün toponomik analizi,, ni yapmıştır.

Toponomik bir tetkik mahivetinde olan bu tez aslı türkçe sanılan ve eski Bodrumun adı olan (Halicarnanses) sözünün "Güneş - Dil teorisi,, metodu ile bir türkçe kelime olduğuna işaret etmektedir:

Bayan Sebahat Türkayın tezinden sonra, Kurultayın açışı münasebetile gelen Atatürk'e tazim telgrafları okunmuş ve Kurultay bugün saat 14 de toplanılmak üzere celseye son verilmiştir.

Komisyon toplantıları

Öğleden evvel muhtelif komisyonlar yine toplandılar. Bunların içinde en mühim olanı Güneş - Dil teorisi ve dil karşılaştırmaları komisyonu idi. Kurultaya iştirak etmek üzere şehrimize gelen bütün ecnebi profesörler bu komisoyna dahil bulunuyorlardı.

Dün Ahmet Cevat Emre, tezini okudu. Güneş - Dil teorisini amelî bir şekilde izah eden bu tezde, muhtelif dil karşılastırmalarının verdiği netice ler gösteriliyordu. Bilhassa ecnebi profesörlerinin dikkatle alâkadar oldukları bu tezin izahı öğleye kadar sürdü ve bugün toplanılmak üzere içtimaa son verilid.

Lûgat ve fi'oloji komisyonu

Komisyon dün de mesaisine devam etmiş ve elindeki işleri bitirmiştir. Mazbata muharriri Kâzım Nami raporunu hazırlıyacak ve yarınki toplantıda bu rapor tetkik edilerek Kurultay başkanlığına verilecektir.

Terimler komisyonu

Bu komisyon da saat 10 da toplandı. Tetkik edilen muhtelif mevzular arasında, dil cemiyeti terim kolunun mesaisi takdire lâyık görüldü. Ve bu mesainin bir an evvel ikmal edilerek ilk ve orta tahsil ıstılahlarının dördüncü kurultaydan evel mektep kitaplarına geçirilmesi için Kurultay başkanlığına bir temenni takriri verilmesi karar altına alındı.

Gramer - Senatks komisyonu

Gramer - Sentaks komisyonu, dün sabahki toplantısında Arif Nihat ve Yahya Saimin iki tezini inceledi. Bu iki tez fiillerin cümledeki yerine dairdi. Toplantılarına bugün devam etmek üzere saat 12 de dağıldı.

Bü'ce komisyonu

Evelki gün ilk toplantısını yapamıyan bu komisyon, dün içtima etti. Başkanlığına İzmir saylavı Benal Arımanı, mazbata muharrirliğine Mardin saylavı Ali Rıza'yı seçti.

Bütçe komisvonu dil kurumunun ikinci ve üçüncü kurultaylar arasındki iki senelik hesaplarını tetkik etti. eV bunları muntazaman bularak Kurultay başkanlığına vermek üzere raporunu hazırladı ve mesaisini bu suretle bitirmiş oldu.

Nizamname komisyonu

Komisvon, dil kurumu nizamnamesinin tadiline ait mesaisini ikmal ederek raporunu hazırladı.

Takrirler ve temennier komisyonu

Bu komisvon, Kurultay üyeleri tarafından verilmiş yeni bir takrir veya temenni olmadığı için, dün toplanmadı.

KADINLAR İÇİN

Bu senenin el ve ayak modası

Yaz ortasındayız.. Açılıp saçılmak mevsimi.. Ne eldiven, ne çorap.. Hatta, ayakkabılar bile dekolte.. Ayaklar görünüyor..

Böylelikle, güzel ayaklar göze çarpıyor ve muzafferiyetler kazanıyor. Halbuki, kadının pek cazip olan bu uzvu, asırlardanberi sımsıkı bir hapishane içindeydi ve kendini gösteremiyordu.

Muntazam tenasüpte bir ayak, iyi teşekkül etmiş parmaklar ve şekli güzel tırnaklar.. Ve bunlar itina görmüş, boyanmış.. Öyle ki, birer minik deniz kabuğunu hatırlatıyorlar..

Yalnız şunu söyliyelim ki, bu sene ayak tırnaklarının hayli kesif bir kırmızı boya ile mercan rengine boyanması modadır. Yahut da çilek penbesi veya Çin kırmızısı..

Bu renkler, esmerde daha iyi gittiği için, teni adam akıllı güneşe maruz bırakıyorlar.

Eller için de aynı prensipler..

Tabiatile el ve ayak tırnaklarını ayrı ayrı renklerde boyamak zevksizliktir, Aynı tonlar kullanılacak!

Bazı bayanlar bu havada eldiven kullanıyoralr. Lâkin bu sene yazın eldiven moda değildir. Ancak geceleri kullanmak caizdir. Bittabi, uzun otomobil gezintileri, veya seyahatler için de eldiven giymemezlik etmeyin.

Eldiven giymemek mecburiyeti açık lık yerler ve sayfiyeler içindir. Şehirde resmî bir yere giderken de eldiven giyilebilir.

Yaz bitmedi

İki elbise ve iki ayakkabı

Henüz yaz geçmedi. Mevsimin başında yapılan açık renk elbiseler ve ayakkabılar tabiî fersudeleşti. Belki

yenilerini yaptırmak istersiniz.. İşte size iki elbise ve iki ayakkabı:

1) Smirlenden zarif bir penbe tayyör. Hortansia kumaşından yaka ve kol ağızları.

2) Naturel şanvrilenden bir rob. Kravatı sarı ve yeşil muslikaşeden kemeri örgü şeklinde ve yeşil. Hasır şapka.

3) Biri plâj için burnu açık diğeri de spor için iki ayakkabı.

Şapka modalarında değişiklik

Bu sene çok geniş kenarlı yazlık şapkalar modaydı. Fakat bu moda iflâs etmek yolunu tutuyor. Çünkü, küremize bir kuyruklu yıldız yaklaştı. Derler ki, kuyruklu yıldız, havalar üzerinde çok müessir olur ve yağmur yağdırırmış. Bu efsane doğru çıktı. Gerek Avrupa ve gerek Amerikanın birçok yerlerinde durmaksızın yağmur yağdı. Geniş kenarlı şapkalardan da kadınlar bizar oldu. Onun için, son modaların çıktığı Paris at yarışlarında, daha ziyade kısa kenarlı şapkalar göze çarpmıştır. Üzeri fileli ve şemsisiperli şapkalar pek yakında moda olacağa benziyor.

Son bahara hazırlanın

Güzel bir örme caket

— 48 —

Zübeyde Hüseynin karısı Eymenin sözlerini büyük bir hayretle dinliyordu

Zübeydeye gelince biran bile uyuyamadı. Odasında yarı ölü bir halde yatan Hüseyini diğer cariyelerile birlikte tedavi için uğraştı.

Bu esanda birdenbire aklıma Hüseyinin karısı Eymen geldi. Sahi bu kadın ne olmuştu? Dün akşamdanberi ortada yoktu.

Yanında bulunanlara sordu. Hiçbiri doğru dürüst cevap veremedi. Yalnız bir tanesi dün geceki hengâme başlamadan biraz evvel onu pürtelâş, büyük bir heyecan içinde odasma kapanırken gördüğünü söyledi.

Zübeyde bunun üzerine odadan çıktı. Büyük merdivenlerden yalnızca indi. Eymenin odasına girecek, vaziyeti en doğru olarak ondan öğrenecekti.

Eymenin kapısında garip bir vaziyetle karşılaştı. Kapının önünde iki harem ağası duruyordu. Zübeyde onları görünce sordu:

— Ne işiniz var burada?

— Eymeni alacağız.

— Ne yapacaksınız?

— Halifenin emri mucibince kendisini İbni Ömere teslim edeceğiz.

— Anlayamadım.

— Dün geceki büyük rezalet ve hıyanetinden sonra halifenin emrile Eymen kocası Hüseyinden boş düşmüştür. Ve yine halifenin emrile Eymen, İbni Ömere verilecetkir. Yani halife Eymeni İbni Ömere hediye etti.

— Bunu kendisine söylediniz mi?

— Söyledik.

— Ne dedi?

— Hiç.. Yalnız büyük bir hayret gösterdi. Şimdi içeride hazırlanıyor. Alıp götüreceğiz.

— Yol verin bana!

Harem ağaları derhal Zübeydenin önünden çekildiler. Çünkü onlar da bu şaka bilmez, hırçın kızın saraydaki büyük nüfuzunu biliyorlardı.

Zübeyde içeri girdi. Eymen kapının açılıp kapanması sesi üezrine arkasına döndü. Karşısında halifenin kızını görünce eğilerek kendisini selâmladı.

Zübeyde emretti:

— Eymen, bu meseleden herhalde senin haberin var. Bana bütün bildiklerini noktası noktasına anlat!

Çünkü ben bütün hâdiseyi biliyorum. Eğer beni kandırmağa teşebbüs edersen senin için çok fena olacaktır. Tabiatımı biliyorsun.

Eymen gözlerini yere indirerek bir müddet sustu. Hüseyinin bu yaramaz ve vefasız karısı sarayda bir gece zarfında olup biten vakaların ancak bir kısmına vakıftı. Kocasile aşıkının çarpışmasına başka hiçbir şey bilmiyordu. Bu betbaht kocası Hüseyin Dicleye doğru ağır ağır giderken o kendisini tutamamış ve âşıkı İbni Ömeri de bırakarak arka kapıdan kendisini saraya ve odasına atmıştı.

Biraz evvel harem ağaları gelip de halifenin emrile kocasından boş düştüğünü ve artık İbni Ömerin malı olduğunu haber verdikleri zaman bu habere fevkalâde hayret etmişti.

Şimdi de Zübeyde kendisine hâdiseyi soruyordu. Demek oluyor ki vakadan haberleri vardı.

Kekeledi:

— Emin olunuz ki benim hiçbir şeyden malûmatım yok. Güzideyi Ubeydin dairesine bıraktıktan sonra dönüyordum. Hangi şeytan beni dürttü de biraz hava almak bahanesile Dicleye doğru gittiğimi bilmiyorum.

— Buralarını bırak. Bana Hüseyinin yaptıklarını ve bu işteki rolünü anlat!

— Anlatacağım. Dicleye elli, yüz adım kadar yaklaşmıştım ki önüme bir karartı çıktı. Baktım, karartı bana doğru geliyordu. Daha ziyade yaklaşınca tanıdım.

— Hüseyin mi idi?

— Hayır, İbni Ömer..

— İbni Ömer mi?

— Evet, İbni Ömer.. Hüseyin sonradan geldi.

— İbni Ömer ne istedi senden?

Eymen başını eğerek kızardı. Halifenin kızı Zübeyde, Eymenin bu halinden bir şey anlayamıyordu. Sordu:

— Söylesene! Neden kızarıp bozarıyorsun?

— Bana beni sevdiğini, benimle evlenmek istediğini kocamdan ayrılmamı, kendisine varmamı teklif etti.

Şimdi Zübeyde, Eymenin sözlerini büyük bir şaşkınlıkla dinliyordu. Maamafih onun sözünü kesmedi.

Eymen anlatıyordu:

— Meğer kocam da bize yakın bir çalılıktan konuştuklarımızı dinliyormuş. Birdenbire meydana çıktı. Ben de, İbni Ömer de çok korktuk. Kılıcını çekti. İbni Ömer de kılıcına davrandı Döğüşmeye başladılar.

Bir ara Hüseyinin ayağı kaydı. İbni Ömer de bundan bilistifade kılıcını Hüseyinin sol koluna sapladı.

Fakat Hüseyin buna rağmen döğüşmekte devam etti. İbni Ömeri mağlûp ederek kılıcını iki parça etmeğe muvaffak oldu. Tam onu öldürecekti ki, araya ben girdim. Hüseyinin katil olmasını istemiyordum.

Bunun üzerine Hüseyin kılıcını yere attı. Yaralanan sol kolunu tutaraktan Dicleye doğru yürüdü.

İşte bütün hakikat bundan ibarettir.

(Devamı var)

Entellicens Servis'e KARŞI Bir TÜRK

Hatıralarını anlatan : EFDAL TALAT — 169 — Yazan: İHSAN ARIF

Olmaz. Bu akşamı seninle neşe içinde geçirmek istiyorum.

— Ha, bravo sana... Ne varsa getir bakalım.

İşe içki karışacağını hissedince kızcağızın rengi değişti. Fakat bana bir şey belli etmek istemiyordu. Yalnız sordu:

— Ne içeceğiz?

— Ne istersen!

— Bir şey içmesek olmaz mı?

— Olmaz. Bu akşamı seninle gülerek neşe ve saadet içinde geçirmek istiyorum. Razı değil misin?

— Razıyım.

Biz konuşurken, hamarat kadın küçük bir masa hazırlamış üzerini mezeler le donatmağa başlamıştı. Matmazel A... bu hazırlıkları biraz endişe ile takip ediyordu. Ben onu bu sıkıntıdan kurtarmak ve eğlendirmek maksadile biraz gevezelik etmek istedim. İskemlemi kanapesine yaklaştırdım, kızı kendime doğru çektim; başını göğsüme dayadım ve dedim ki:

— Sana dün gece gördüğüm, bir rüyayı anlatacağım, bak dinle!

— Anlat.

— Şu Beşiktaşı görüyor musun? Bir geceyarısı küçük bir sandalla oradan karşıya geçiyorum. Hava sert, ortalık zifiri karanlık, deniz dalgalı.. Küreklere bütün kuvvetimle asılırken kulağıma meçhûl bir ses geliyor. Daha ne olduğunu anlamadan kendimi denizin dibinde buluyorum. Sandalım parça parça olmuş, tahtalar etrafa savrulmuş... Ben boğulmak üzereyim. Elbiselerim su ile şişmiş vücudum kurşun gibi ağırlaşmış, bir türlü suyun üzerine çıkamıyorum. Boğulmak üzereyim. Tam bu sırada arkamdan bir takım eller uzanıyor beni çekip sudan çıkarıyorlar, o zaman kendimi bir sahilde kayaların arasında çırçıplak olmuş bir vaziyette buluyorum.

— Tabiî bu sırada uyanıyorsun.

— Evet rüya olduğuna göre sonunda elbette uyanıyorum.

— Korkulu bir rüya..

— Ne mana verirsin.

— Çok sevineceksin.

Minimini ellerini öpüyorum. Zavallı bu anlattığımın hakikat olduğunu nereden bilecek.. Bu akşam diğer hâdiselere İrfan reisi sağ buluşumun da inzimamile artan bir neşem var. Şarkı söylüyor, gülüyor, konuşuyorum.

O zamana kadar içki ile başım hoş değildi. Fakat nedense son zamanlarda, daha doğrusu hayat bahasına atlatılan tehlikelerden sonra biraz alkol alıp asabımı uyuşturmak, onun temin ettiği mu vakkat nisyan içinde dinlenmek bana zevk veriyordu.

İhtiyar madamın getirdiği buzlu biradan bardaklarımıza doldurarak bir tanesini svegilime uzattım ve:

— Ben de senin gibi içkinin yabancı ve acemisiyim. Bu akşam içmeyi beraber tecrübe edelim. Bakalım içtikten sonra insan ne oluyor.?

— Bunu şimdiye kadar tecrübe etmediniz mi?

— Etmediğime inanabilirsiniz

— O halde içelim.

— Ya sarhoş olursak.

— Olalım.

— Mesele yok. Şerefe!

Kıza bayağı bir cesaret gelmişti. Bir kaç bardak arka arkaya içtikten sonra meclisimizin neşesi de tamamen yerine geldi. Matmazel A... nın sesi güzeldi. Kendisini ilk defa gördüğüm düğün gecesinde bir iki şarkı söylemişti. Sesinin güzelliği aklımda kalmıştı. Bu gece de fazla ısrara lüzum kalmadan yanık sesile güzel şarkılar okumağa başladı. İçkinin tesirile yanakları kızarmış, güzel gözleri bulanmıştı. İpek gibi yumuşak saçlarını okşıyor, dalgın onu dinliyordum.

Hizmetçi Eleni bize hiç görünmeden daha doğrusu rahatsız etmeden odaya giriyor, çıkıyor, mezeleri tazeliyor. boş şişeleri değiştiriyordu. Artık iyice olmuştuk. Doğrusu, arkadaşım Şevketi, böyle vaziyetin icaplarına bu kadar iyi uymasını bilen bir hizmetçiye sahip olduğu için tebrik etmek lâzımdı. Şevketin Marmara ve Boğaza bakan bu köşesinde o gecesini yalnız aşk için yaşayan Ermeni svegilimle geçirdiğim güzel ve tatlı dakikalar, hayatımın o buhranlı devresinden bana kalan en canlı hatıralardan biridir. Biz başbaşa içer, eğlenirken Şevket gelmiş, fakat bizim evi işgal! ettiğimizi öğrenince rahatsız etmemek arzusile tekrar çıkmış, gitmiş... Bizim bir şeyden haberimiz yok. Boyuna içiyor, gülüyor, söylüyoruz. Bir aralık saate baktım. Vakit hayli gecikmiş... O vaziyette bile işim beni bırakmıyor. Sevgilime artık gitmemiz lâzımgeldiğini söylediğim zaman bayağı somurttu.

— Ben bu gecenin hiç bitmesini istemiyordum, diye sızlandı.

— Ben de istemezdim. Fakat benim geceleri Krokerde emre muntazır bulunmam lâzımgeldiğini sen de pekâlâ bilirsin.

— Bir gece de olmayıver.

— Mümkün değil.

— Bu çok fena! Sen kendini bile işlerin için ihmal ediyorsun.

— Çok doğru söylüyorsun. Fakat işlerimin beni buna mecbur ettiğini biliyor musun?

— Hissediyorum. Ve sana mani olmağa kendimde hak bulamıyorum. Haydi gidelim.

İyi tahsil görmüştü. Çok hassas bir kızdı. Ben kendisine açıkça itirafta bulunmadığım halde her şeyi biliyor ve içinde bir ırk husumeti beslemediği için, kalben bana karşı beslediği hislerin de inzimamile bana elinden gelen yardımda bulunuyordu. Ve bu yardımların da diğer Ermeni kızından çok daha ileri gidiyordu. Matmazel T... biraz daha maddî idi. Benden bir takım menfaatler ummuştu. Umduğunu da bulamayınca işe erkek rekabeti karıştırmak istemişti. Ve nihayet bana bir müddet için raporları vermekten istinkf eder bir vaziyet bile almıştı. Ben kendisine karşı ayni silâhla mukabele edince yelkenleri suya indirmişti ama benim de itimadımı kaybetmişti.

Halbuki matmazel A... hiç de öyle değildi. O, beni maddî hiç bir hisse kapılmadan seviyordu. Beni hayran bırakan da onun asil feragati idi.

Madam Eleniye teşekkür ettikten ve Şevkete selâm bıraktıktan sonra evden çıktık. Taksimden bir Harbiye — Fatih tramvayına atladık. Çenberlitaşta indik, kızı Gedikpaşada oturan teyzesinin evine kadar götürdüm.

Kadıncağız geceyarısı kapının önünde Matmazel A... yı görünce şaşırdı. Aklına ölüm, hastalık gibi bir takım fena ihtimaller gelmiş olarak fena halde telâşlandı.. Daha bizi içeri almadan kapı önünde bir sual yağmuruna tutulduk:

— Ne var, ne oldu,? Nereden geliyorsun? Bir felâket mi oldu? Anan mı hasta, baban nasıl?

Kadıncağızdan vakit bulup da cevap veremiyoruz ki... Makara gibi kelimeler yuvarlanıp duruyor ağzında... Nihayet bir fırsatını bulup lâfa karıştım:

— Madam merak etmeyiniz. Bugün dairede yazılacak çok mühim raporlar vardı. İşimiz bu saate kadar devam etti. Matmazeli bırakamadık. Adadaki evine haber gönderdik. Kendisini de ben bizzat buraya kadar getirdim.

(Devamı var)

— 48 —

— Vah vah! E tüccarın ne oldu?

— Ne?

— Canım. İşte dostun o zengin herif, o da mı seni bıraktı?

— Ben onun metresi değilim ki,, Hiç bir zaman da olmam Allah göstermeisn!

— A, o sana babasının hayrına mı bakıyordu sanıyorsun, aptal mısın ayol! Lebibe hanıma da tenbih etmişti de sana fazla fazla paralar veriliyordu.

Şen bir kahkaha attı:

— Çok safsın vallahi!

— Herifin hüsnü niyeti olmadığını dün gece anladım!..

— Ve onu defettin öyle mi? Hakkın da var. Pek çirkin adam ama ne yaparsın hayat bu parası olan düdüğü çalar.

— Ne demek istiyorsun Samiye anlayamıyorum!

— Anlarsın.. Bir gün anlarsın. O da olacaktır, ama şimdilik ne yapacaksın, açlıktan nefesin kokacak!.. Ben İmam sokağında oturuyorum. Sağ tarafta (7) numara dördüncü kat. Ne zaman istersen gel başımla beraber fazla bir odam var..

— Samiye bana bir iş bulabilir misin?

Sarışın genç kız dudaklarını büktü:

— Bulmağa gayret ederim!

— Sen ne yapıyorsun.

— Başka bir gün anlatırım.. Güç, yorucu bir iş.. Geceleri çalışmak lâzım Haydi Allaha ısmarladık, düşün istersen gel.. Ben memnun olurum..

İnci gibi dişlerini gösteren tatlı bir tebessümle başını salladı, ilerledi.

Arkasından Leylâ:

— Yok yok ona da gitmem!

diye mırıldandı.

Geceyi geçirdiği otele gitti. Sahibine yalvardı. Birçok adresler buldu, her yerlere baş vurdu. Hep ret cevaplarile karşılaştı. Akşamları aç, yorgun nevmit dönüyor, saatlerce ağlıyordu. Nihayet beş parasız odasının dahi parasını veremiyecek bir vaziyette kaldı. Samiyeye ilticadan başka çaresi yoktu.

Çapkın kız onu sevinçle karşıladı:

— Safa geldin. Er, geç işin böyle olacağına emindim. Kısmet ayağa gelmişken teptin, Tali bey aşkından deli oluyormuş. Herif zengin mi zengin.. İsteseydin otomobilin, elmasların, nelerin olmazdı.. Ah! Senin yerinde ben olsaydım!

— Ne yapardın Samiye?

— Ne yapacağım teklifini kabul ederdim..

Biraz düşündü sonra gülerek ilâve etti:

— Bilmem ama belki de etmezdim.. Hakkın da var çok çirkin şey.. Sen de çok güzelsin!

— Ne tuhafsın Samiye.

Gülüştüler:

Artık birlikte yaşıyorlardı. Birçok araştırmalardan sonra Leylâ da kendine bir iş buldu. Pek az ücret mukabili, pek az bir para idi, fakat ne olsa cep harçlığı temin ediliyordu. Arkadaşı ona adeta öz kardeş gibi muamele ediyor, o da onun çapkınlıklarına göz yumuyordu. Zaten onun tatlı neşesine kapılmamanın imkânı yoktu. Her dakika gülüyor. Şarkı söyliyor. Bu hal genç kızın düşünüş tarzına müthiş tesir etti. Belki Neclâ, o saf o hassas Neclâ, yanında olsaydı hayatı başka gözlerle görürdü, fakat kızcağızdan hiç haber yoktu, Acaba ne olmuştu. Kalbinin sızladığını duyuyordu.

Günler geçtikçe Leylânın da fikirleri değişiyordu, bomboş bu yalnız hayatın sonu ne olacaktı. İlk bahar gelmişti. Arkadaşını meyus gören Samiye teklif etti:

— Ayol ne geziyorsun ne tozuyorsun. Vallahi sinir hastalığına uğrayacaksın bu pazar gel birlikte çıkalım belki biraz oyalanırsın.

Taksim bahçesine gittiler. Bir masada iki üç genç orta yaşlı bir adamla oturuyordu; Samiyeyi görür görmez hepsi birden seslendiler:

— Samiye hanım buyurun Allah aşkına bizim masaya gelin!

— Arkadaşım var.

— Canım ne olacak, sizin arkadaşınız bizim de arkadaşımız demektir.

Leylâ biraz tereddüt etti, fakat tatsızlık yapmak korkusile kabul etti. Israrla akşam yemeğine de alakoydular. Meclis çok hoş, çok neşeliydi. Zaman pek tatlı geçiyordu.

Manifatura tüccarı olan Ali Rahmi bey son derece nazik bir adamdı. Dul ve zengindi. Masrafı onun çektiği anlaşılıyordu.

Geç vakte kadar oyalandılar. Evdetlerinde Samiye gözlerini kırparak Leylâya yaklaştı:

— Tebrik ederim!

— Neyi?

— Adam abayı yaktı. Farkında değil misin?

— Yoo... Hangisi?

— Hay hmbıl hay! Papellisi.. Rahmi bey!

— Haydi sende alay edip durma.

(Devamı var)

Para kazanan kadınların esrarı:

İlk kadın işçiyi ben kullandım!

Fakat söylüyorum: Kadın erkek gibi olamaz, kadının ticarette şansı yoktur!

(Baş tarafı 1 incide)

Yaklaştım:

" — Çok yoruluyorsun! dedim. Bu kadar b- ler varken...„

O, elini şöyle bir havada salladı. Ve bana hiç beklemediğim bir şeyi hafifçe fısıldadı:

" — Kadın değil mi? dedi. Erkek gibi olur mu?„

Ben hayretle yüzüne bakarken o anlatmağa başladı:

" — Ben İstanbulda mağazamda ilk defa kadını çalıştıran adamım. Tabiî Abdülhamit zamanında böyle şey olmazdı. Ama ne vakit hürriyet oldu bir gün bir kadın, bir Türk kadını bana geldi, iş istedi. Ben de onu tezgâhtar yaptım. Şimdi çoluk çocuk sahibi olan bu kadın benim yanımda çok kaldı. Hattâ o vakittenberi kadın erkekten daha çok görünmeğe başladı. Fakat kadın erkek gibi olamıyor. Çok işgüzar kadın var, çok açık gözleri çıkıyor, fakat erkek kadar olamıyorlar. Binde bir kadın bile erkek satıcı gibi olabiliyor.„

Biraz durdu, Sonra birden:

" — Ben bir şey söyliyeyim mi? dedi. Kadının ticarette şansı yok.

"Ne yapalım öyle işler var ki kadının çalışması lâzım. Meselâ bizim işte. Korsa provasına, pijama tecrübesine erkek giremez.„

Ve parmaklarını ucuca getirerek:

" — Sonra kadın daha az para alır, diye ilâve etti.

— Peki, diye sordum. Kadın işçinin kâmil olması, muvaffakiyeti için nasıl şartları haiz bulunması lâzımdır?

" — Ha; bakınız bunlar mühimdir. Evvelâ çok ama çok tecrübeli, tatlı dilli olması ve kimsenin gönlünü kırmaması lâzım.

"Tezgâhtarın, tezgâhtar olmadan evvel insan sarrafı olması iktiza ediyor. İçeri giren bir müşterinin hangi tabakadan olduğunu neye geldiğini bilmeli. Çıkarılacak mal istenecek fiyat da ona göre olur.

"Kadın tezgâhtar kadınların en zekilerinden olmalı; çünkü gelecek kadın müşteri unutmamalı ki çok zekidir Erkek müşteri de kadından daha kurnaz ve açık gözdür.

Tezgâhtar patronunun menfaatinden daha ziyade müşterinin menfaatini korumalı. Bu suretle memnun kalan müşteri tekrar gelir ve başkalarını gönderir ki bu da patronun menfaatine uygun olur.

Kadın tezgâhtarın çok güzel olması çokluk aranmaz lâkin hastalıklı olması şarttır.

Kadıların tatlı dilli, güler yüzlü olanları makbuldur. Kadın tezgâhtar da ise bu cihet her şeyden evvel aranır.„

A. Faik Güneri

Zati Sungur geldi

Yeni bir kış programı hazırlıyor

Geçen kış İstanbulda muvaffakiyetli temsiller vermiş olan manyetizme, ispiritizme ve ipnotizme mütehassısı Pr. Zati Sungur, 3 aydır memlektin muhtelif yerlerinde yaptığı büyük turnesini bitirmiş ve İstanbula gelmiştir.

Bir müddet istirahat edecek olan Zati Sungur, mevsim başında burada verceği temsiller için yepyeni bir program hazırlamaktadır.

Tayyarelerle haşerelere harp!

Amerikanın Atlas denizi sahilinde Maine hükûmeti dahilinde tayyarelerden orijinal bir şekilde istifade edil mektedir. Buradaki büyük patates tarlalarında hastalık çıktığı vakit mikropları öldürmek üzere tayyareler zehirli bir gaz neşretmektedirler Resimde böyle bir tayyareyi görüyorsunuz

Çocuk haftası

Hediye kazananların adlarını yazıyoruz

8 ağustos 936 tarihli bilmecemizi halledenler:

3 lira kazanan

Birinci: Osman Zeki Nişantaşı ışık lisesi 178.

Cüzdan kazanan

İkinci: Şevki Galatasaray Ortaköy ibzarî 1157.

Dolma kalem kazanan

Üçüncü: Kemal Beşiktaş Türk Ali mahallesi Köprü sokak 3.

Büyük ipekli mendil kazananlar

1 — Feyyaz Türker İstanbul lisesi 1690. 2 — Sevim Akdöl Beyoğlu 18 inci okul 106. 3 — Aharki Şişli Terakki lisesi 371. 4 — Nuri Gelenbevi orta okul 165. 5 — Zülseren Altan Fatih saraçhanebaşı 5 .

Bisküvi kazananlar

6 — Ayten Bağlarbaşı Şetaret sokak 15 Üsküdar. 7 — Halime Edirnekapı gülgeçmez mahallesi. 8 — Hakkı Engin Üsküdar ağa hamam Dolap sokak 20. 9 — Mehpare Lâleli caddesi No. 44 ap. 10 — Şadi Beşiktaş Köprü sokak 3.

Atatürkün büyük renkli resmini kazananlar

11 — Tevhide Taksim Osmanpaşa apartımanı 7. 12 — Öktan Turga Şehzadebaşı kemal paşa caddesi 2. 13 — Şefika Ateşoğlu Beyoğlu Senjül Şeri fransız mektebinde 25. 14 — Halil İbrahim unkapanı salih paşa caddesi 16. 15 — Burhan Sezer İstanbul lisesi 1761.

Şekerleme Kazananlar

16 — Malike Çapa kız muallim mektebi 345. 17 — Şerafettin Alkan şişhane karakol. 18 — H. İbrahim gelenbevi orta okulu 3—A. 19 — Selâmettin 27 inci okul 44. 20 — Orkun. Beşiktaş Vişne zade meydanı 10.

Defter kazananlar

21 — Umut Cemil cağaloğlu Hilâliahmer caddesi 1. 22 — Mazhar ulaş sarıyer bostan sokak 16.

23 — Neclâ Kansu bakırköy 1 inci okul 1800. 24 — Kenan Arıgüç şişhane karakol 72. 25 — Necmiye Eminönü orta okulu 333.

Kart postal kazananlar.

26 — Salim Adsan şişhane karakol. 27 — E. Özek pertevniyal lisesi 28 — Jan bıçakçı Beyoğlu Rum katolik mektebi 107. 29 — Cahit Olcay pertevniyal lisesi 195. 30 — Serap Bâru Beyoğlu tozkoparak cami sokak 4. 31 — Ahmet akoğlu şişhane karakol. 32 — M. Belgin 44 üncü okul 389. 33 — Recep Suner Malatya 29. 34 — Süzan Bâru beyoğlu tozkoparan cami sokak 4. 35 — Berç oğlu samatya müdafaai milliye caddesi 52. 36 — Bedia balat lonca ebe sokak 6. 37 — Salâhattin kalyoncu pangaltı şafak sokak aydınbey ap. 38 — Rabia yavuz saraçhane başı serezli sokak 4. 39 — Kenan 193.

ZAYİ — Yüksek ticaret mektebinden aldığım 6/9/1931 tarihli vesikamı kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

362 Mehmet Nureddin

ZAYİ

1935 — 36 ders senesi sonunda Beyoğlu 3 ncü ilk okuldan almış olduğum diplomamı zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Beyoğlu 3 üncü ilk okuldan mezun No. 235 Nuri (5689)

Kardinal sarararak ellerini birbirine kilitledi:

— Ah! zatı mukaddesleri ne mühim bir söz söylediniz!.

— Ağzımdan kaçırdım... Bir daha söylemem... Farzediniz ki hiç bir şey söylemedim... Eğer bilseler... Devam ediniz dostum, sizi bekliyorum!...

— Evet efendimiz, bu fevkalâde vak'adan istifade etmek lâzımdır.

Papa gözleri parlıyarak sordu:

— Ya Giz?

— Dük dö Giz maiyetiyle beraber bu toplantıda bulunacaktır. Ona tam sırasında haber verecekler... Ona kimin haber vereceğini biliyor musunuz? Ben, mukaddes peder!...

Papa merakla anlamamış gibi yaparak:

— Ey! dedi.

— Neyse bu haberi ona vermiyeceğim ve bu suretle de plân yarım kalacak!...

Sikst Kent ellerini havaya kaldırarak:

— Allahım, kısa bir an bizden ayrılmış olan Roveni kulunu tam zamanında yanıma getirerek hem beni ve hem de kiliseni büyük bir saadete kavuşturdun!... Papalık tacı bu asîl başa, ne kadar da yakışacak...

Papa, bunları söylerken için - den de şunları geçiriyordu:

— Ah hain, münafık...

Kardinal:

— Fakat, asıl mesele zatı akdeslerinin bu işe muktedir olup olamıyacaklarıdır.

— Dostum, emin olunuz ki bu iş için lâzım gelecek kuvveti Alalh bana verecektir. Esasen bu iş için kullanabilecek kuvvetli ve itimat edilir adamlarım vardır... Oraya mükemmel bir heyetle beraber geleceğim...

— Mukaddes peder şunu da bilsinler ki, sırf benim sayemde sizden ayrılmış olan kardinal ve piskoposların bir çoğu tekrar zatı akdeslerinize dönmüşlerdir. Sizin söyliyeceğiniz birkaç kelime hepsinin o kadını terketmelerine sebep olacaktır...

— Çok güzel!... Yalnız bu toplantı nerede yapılacaktır?... Paris'te mi?

— Çok şükür ki Pariste değil, oradan oldukça uzak bir yerde, Ligörlerin gelemiyeeğci tenha bir yrede, Monmartr manastırında.

— Pek iyi!.. Size daha evvel bir adam göndereceğim, o size benim namıma bir takım talimat verecektir... Adamımın manastıra kolayca girmesini temin ediniz!

— Onu nasıl tanıyacağız.

— Parmağında, size vermiş olduğum yüzüğün bir eşi bulunacak-

Roveni dikkatle karşısındakini süzerek cevap verdi:

— İnşallah üzerimizden daha uzun müddet eksik olmaz ve kilisemizin menfaatlerine hizmet edersiniz!

Fakat ihtiyardaki görülen bitkinlik bu sözleri pek de tasdik etmiyor gibiydi.

Papa omuzlarını kaldırdı:

— Altı ay! Yalnız altı ay, Roveniciğim... Daha altı ay yaşıyabileceğim... Fakat o kadar çok işlerim var ki... Bir de sizin dahil olduğunuz o gizli cemiyet...

Kardinal yalvarır gibi mırıldandı:

— Mukaddes peder!...

— Hayır, bunu size çatmak maksadiyle söylemedim... Gerek siz ve gerkse arkadaşlarınız, benim kusurum yüzünden böyle bir işe girştiniz... Ben biraz sert davrandım ve böyleikle iyi bir iş yapıyorum zannetmiştim... Ne ise artık bundan bahsetmiyelim!... Nihayet siz döndünüz, dolaştınız tekrar bize avdet ettiniz ve sizin gibi şeytana uymuş olanlar da birer birer dönüyorlar... Nihayet Allahın huzuruna çıktığım zaman, düşmanın hücumlarına uğradımsa da, kilisenin işlerini gayet dikkatli ve ehil birisine bıraktım, diyebilirim...

Kardinal Roveni bu sözleri işitince titredi ve daha büyük bir dikkatle papaya bakmağa başladı.

Sikst Kent sözüne devamla:

— Benim yerime geçecek zat...

Şiddetli bir öksürük sözünü kesti, papa o kadar ıstırap çekiyordu ki, kardinal bir adam çağırmağa mecbur oldu. Fakat papa onu bir işaretle tekrar dışarı çıkarttı ve öksürük dindikten sonra:

— İşte bak! diye devam etti, görüyorsun ya... Demin altı ay demiştim, şimdi biraz fazla söylediğimi zannediyorum... Artık kendimden bahsetmiyelim... Asıl mesele ben ölmeden evvel şu gizli cemiyeti ortadan kaldırmak ve papalığa lâyık adamı bulmaktır... Bu zatın başlamış olduğum işi iyice kavraması ve onu sona erdirmesi lâzımdır.

Papa titriyor gibi duran Roveniye kısa bir bakıştan sonra tekrar söze başladı:

— Benim yerime geçecek olan şahsı tanırsınız, arkadaşınızdır, hattâ en samimî dostunuzdur... Zira bu dünyada insana kendi nefsinden daha samimî dost bulunamaz.

Roveni sevincinden sararara kekeledi:

— Oh! Mukaddes peder!..

— Sus!.. Kendi yerime geçirmek için seni tayin ettiğimi açıkça söylemedim, yalnız senin en aziz dos-

Radyo - Sinema - Tiyatro programları

RADYO

İSTANBUL.
18: Dans musikisi (plâk). 19: haberler. 19,15: muhtelif plâklar, 20: sıhhi konferans Dr. Hüseyin Kenan Tunakan tarafından (su tedavisi hakkında) 20,30: stüdyo orkestraları, 21,30: son haberler.
Saat 22 den sonra Anadolu ajansının gazetelere mahsus havadis servisi verilecektir.

PRAG:
20,10: Riegerparktan nakil: askeri bando, 21: Prag radyo orkestrası. 21,30: Çeykspirin bir piyesi, 23: haberler. 23,15: Çek salon orkestrası.

BUDAPEŞTE:
20: radyo salon orkestrası. 21: klâsik dramlardan parçalar. 21,40: çigan musikisi. 22,45: haberler, 23,10: almanca konferans. 23,30: Budapeşte konser orkestrası. 1,05: haberler.

MOSKOVA:
18,30: şarkılar. 20: Göthenin lirik eserlerinin bestelerinden parçalar. 21: yeni musiki. 22: almanca neşriyat, 23,05: fransızca neşriyat. 24: ispanyolca neşriyat.

BÜKREŞ:
13,50: ilâ 15: plâk ve haberler. 19,08: askeri bando. 19,50: konferans, 20,10: konsrein devamı, 20,35: aktüalite. 20,45: plâk konseri, 21,15: konuşmalar. 21,30: radyo orkestrası, (Romen besteleri), 22,30: haberler. 22,45: Sandu Marku orkestrası. 23,45: fransızca, almanca haberler.

BELGRAT:
19,30: halk şarkıları. 20,30: millî neşriyat. 21: senfonik konser, (sarayın senfonik orkestrası tarafından). 23: haberler. 23,20: konser nakli.

Yakacıkta satılık arsa

Yakacığım en güzel yerinde Sanatoryom caddesinde gayet ucuz fiyatla satılıktır.

Arzu edenler Şeref otel müstecirine müracaat.

TİYATROLAR

Taksim Bahçesinde Halk Opereti

Buakşam saat 21,45 te

Beyoğlu Çiçeği
Operet 3 perde

Cuma akşamı büyük müsamere

SİNEMALAR

BEYOĞLU

TÜRK	:	Bir saatlik milyoner ve Gece yarısında bir ses
MELEK	:	Tangolita ve Aşk kelepçeleri
İPEK	:	Kadın parmağı ve Düşkün kadın
SARAY	:	İlk gece ve Yer titredi
SÜMER	:	Şubertin aşkı, Yılmaz tayyareci
YILDIZ	:	Son vals ve Hava kahramanları
TAN	:	Monte kristo kontesi Marietta
ŞIK	:	Buhran bitti, ve 17 numaralı polis otomobili
ALKAZAR	:	Kan lekeleri ve Singapur korsanları
ŞARK	:	Sarı odanın esrarı ve Siyahlı kadının kokusu
ASTORYA	:	Ateş kraliçesi (türkçe) ve Cinayet yolu, Miki
CUMURİYET	:	Kibar hırsız ve Zenciler kralı

İSTANBUL

MİLLİ	:	Ölümden korkmayan adam ve Zozo
HİLÂL	:	Aşk rüyası ve Sessiz çete
ALEMDAR	:	Işıklar sönünce, Teksas kasırgası Hot Zihson'un intikamı
AZAK	:	Boğaziçi şarkısı ve Vahşiler hücum ediyor
KEMALBEY	:	Işıklar sönünce ve Teksas kasırgası, Kovboyun intikamı

KADIKÖY

SÜREYYA	:	Programını bildirmemiştir
HALE	:	Programını bildirmemiştir

ÜSKÜDAR

HALE	:	Turandot

KARAGÜMRÜK

ÖZEN	:	Görünmiyen adam ve dünya havadisleri

BALAT

MİLLİ		Demirhane müdürü ve Esrarengiz adam

Aç karnıma bir kahve kaşığı alındıkta
Kabızlığı defeder

Yemeklerden birer saat sonra alınır, sa HAZIMSIZLIĞI, mide ekşilik ve yanmalarını giderir. Ağızdaki tatsızlık ve kokuyu izale eder. HOROS markalı ambalajına dikkat.

Deposu: Mazon ve Botton ecza deposu, Yenipostane arkası Aşir Ef. Sok. No. 47.

Fatihte Acele satılık arsa

Fatihte Kıztaşında Sofular caddesinde üç tarafı muntazam cadde, geniş ze nazır, tramvaya ve çarşıya pek yakın, civarı kâmilen mamur, 702 metre murabbaı, kısmı âzamı mülk müstatilüşşekil ve altı parçaya mufrez arsa acele satılıktır. Taliblerinin saat ondan bire kadar HABER gazetesinde Bay Fethiye müracaatları.

Göz Hekimi
Dr. Şükrü Ertan
Cağaloğlu Nuruosmaniye cad. No 30
(Cağaloğlu Eczanesi yanında)
Salı günleri meccanendir.
Telefon. 22566

İzmir Fuarını ziyaret etmek isteyenlere:

Denizyolları işletmesi müdürlüğünden:

Beynelmilel İzmir Fuarının açılma resmî münasebetile sergiyi ziyaret etmek istiyenlere kolaylık olmak üzere 31 Ağustos pazartesi günü saat 15 de İzmir vapuru İstanbuldan kalkarak doğru İzmire gidecek ve Fuarın açık bulunduğu müddetçe İzmir ziyaretçilerin ikametlerine tahsis edilecektir.

Vapurda kalacakların ehven bir surette her türlü istirahatları düşünülmüş ve geminin kara ile doğru irtibatı temin edilmiştir. Vapurda yatmak ve yemek istiyenler fiyatlar hakkında İstanbul acenteliğimizden izahat alabilirler.

Bu münasebetle İzmire gidip de birkaç gün kalarak dönmek istiyenlere kolaylık olmak üzere Ağustosun 29 uncu cumartesi günü İstanbuldan kalkacak olan İzmir sür'at postasının 31 Ağustos 936 pazartesi günü yapacağı avdet seferi bir defaya mahsus olmak üzere Eylülün 3 üncü perşenbe günü saat 16 ya tehir edilmiştir.

Fuarı ziyaret etmek istiyenlerin bu kolaylıklardan istifade etmeleri ilân olunur. (627)

Mütercim Aranıyor

Askeri Fabrikalar Umum Müdürlüğünden:

Almancadan Türkçeye, Türkçeden Almancaya tercümeye muktedir bir mütercim alınacaktır. Almanca ile beraber fransızca mütercimliğini de yapanlar tercih olunacaktır. İsteklilerin en çok Ağustos nihayetine kadar istida ve vesikalariyle umum müdürlüğe müracaatları (303)

Doktor Alınacaktır

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğünden:

Biri dahiliye mütehassısı ve biri oparatör olmak üzere üç doktor alınacaktır. İş görecekleri yerleri ve çalışmak şartlarını öğrenmek üzere istida ve vesikalariyle birlikte bizzat veya bilvasıta sıhhat gurupsi müdürlüğüne müracaatları. (304)

tun olduğunu söyledim.

Papa kardinalin sözünü bu suretle kestikten sonra hafifçe tebessüm etti.

Roveni, elleri derin bir sevincin heyecaniyle titrerken gözleri parlıyarak söylendi:

— Kendimin böyle bir mevkie lâyık olmadığımı bilirim.

Sikst:

— Neden? dedi. Bana ihanet ettiğiniz için mi?.. Fakat bu her şeyden evvel sizin metanet sahibi olduğunuza işaret eder. Ben ise böyle metin adamlardan çok hoşlanırım! Hem siz fırsatı kaçırmadan zamanında bize avdet ettiniz. Roveni bu meseleden biraz sonra bir veya iki ay sonra bahsederiz, fakat daha şimdiden sizi bu mevkie lâyık olmadığınızı söylemekten menederim. Ziyanı yok, sizin bir takım hainleri dolaştığınız sıralarda ben evlâtlarımı muhafaza ettim!

Kardinal bu sözler söylenirken müteaddit defalar kızarmış, sararmış ve karma karışık sözler söylemişti.

Papa tekrar söze başladı:

— Benim yerime geçecek şahsın, şeytanın önüme çıkardığı kadını mahvetmek için yapacağım işlerde bana yardım etmesi şarttır. İşte aziz dostum Roveni bana bu sevinci temin edecek olan sizsiniz...

Kardinal Roveni artık Papa olacağından muhakkak emin bir surette, sevincinden titriyerek hürmetle eğildi. Yalnız hiç sesini çıkarmıyor ve Papanın kendisine gösterdiği iltifata kapılmış gibi görünmemek için susmağı tercih ediyordu.

Papa bir müddet sustuktan sonra, sordu:

— O kadın, benim nerede olduğumu biliyor mu?..

— O sizi İtalyada zannediyor. Yalnız, sizin Navar kraliyle yapmış olduğunuz mülâkatı biliyor ve bundan da Dük dö Gizi kandırmak için epey istifade etti.

Sikst mırıldandı:

— Navar!.. Protestan!...

— Evet, aziz peder, sizin bütün hükûmet ve veraset haklarından mahrum ederek kiliseden kovduğunuz adam!...

Papa tebessüm ederek cevap verdi:

— Haklısınız! Fakat ya bu adam işlediği günahtan nadim olarak yeniden bizim mezhebe dönüyorsa!...

— Buna imkân yoktur zannederim!...

— Ya Hanri dö Bearn günahlarına tövbe edip üzerindeki afaroz kaldırılırsa? Buraya iyi dikkat ediniz! O zaman Hanri bütün eski haklarına sahip olacak ve ben de ona Fransa tahtını vereceğim.. Bu suretle Fransada protestanlık da kalmıyacaktır!..

Roveni hürmetle eğilerek mırıldandı:

— Mukaddes pederin nazarları her zaman, her şeyi görür..

Papa omuzlarını kaldırarak sözüne devam etti:

— İnsanlar koyun sürüsüne benzer, onları birleştirmek için büyük vaitlerde bulunmak lâzımdır... Artık benim için akşam olmak üzeredir, şimdi akşam olmadan koyunları ağıla sokmak lâzım... Navarı bir tarafa bırakalım. O kadın benim burada olduğumdan haberdar değil diyordun öyle mi?

Kardinal:

— O sizi Romada biliyor, diye tekrarladı.

— Güzel.. Fakat Roveniciğim, geçenlerde münasip bir fırsatın zuhur edeceğinden bahsediyordunuz galiba... Bugünlerde aklım biraz karışık da. İşittiğim şeyler pek aklımda kalmıyor...

İhtiyar, ikinci bir öksürük nöbeti içinde boğulur gibi söylendi:

— Tam vaktidir.. Evet, evet! Tam vaktidir...

— Evet, mukaddes peder, pek yakında elimize bir fırsat geçeceğini ve fesatçıların hep bir arada bulunacağından bahsetmiştim.

Papa gömülü olduğu koltukta, gözleri yarı kapalı bir halde, bunak ihtiyarlar gibi başını sallıyarak hatırladığını anlattı:

— Söylediğimi anlıyorsunuz değil mi mukaddes peder?

— Evet!.. Söyle Roveniciğim... Fesatçılar toplanacaklar değil mi?

— Fransada, bildiğiniz ihtilâlleri hazırlamış olanların hepsi toplanacaklar...

— Yani kral üçüncü Hanrinin düşmesi için uğraşanlar demek istiyorsunuz değil mi?

— Evet, yapılabilmesine ancak allahın muktedir olabileceği vak'alar...

Papa Sikst Kent burada Kardinalin sözünü keserek, soğuk bir gülüşten sonra:

— Devam ediniz dostum, dedi.

— Bir takım Kardinal ve Piskoposlar toplanarak aralarında ancak kendileri gibi adamların yapabilecekleri bir sahne meydana getirecekler... Siz de bilirsiniz ki, ancak Favusta gibileri bu gibi şeylerle kendine tabi olanların düşüncelerini ve iradelerinin dizginlerini elinde tutabilir.

— Evet, bu öyle bir meseledir ki, ben çok defalar ihmal ettim. İnsanlara müthiş sahneler ve fevkalâde hâdiseler göstermek lâzımdır. Roveni, papa olduğunuz zaman bu gibi işleri katiyen unutmayınız...

Askerî Müze Direktörlüğünden :

Askerî müze cumartesi öğleden sonra ve pazar günleri sabahtan akşama kadar açıktır. 10 kuruşa girilir. Cedlerimizin silâhlarını ve 13 asırdanberi muharebe ettiğimiz milletlerden alınan silâhlar ve eşyaları bir harp yadigârı olarak burada göreceksiniz. (238) (717)

İstanbul Belediyesi İlânları

Beyoğlu belediye zabıtası tarafından müsadere edilen ve sahipleri zuhur etmediğinden sepet, işporta, küfe ve buna benzer eşya satılmak üzere pazarlığa konulmuştur. Bu eşyaların hepsine 43 lira 5 kuruş fiyat tahmin olunmuştur. Şart-namesi levazım müdürlüğünde görülür. İstekli olanlar 350 kuruşluk muvakkat teminat makbuz veya mektubiyle beraber 28 Ağustos 936 cuma günü saat 14 de daimî encümende bulunmalıdır. (B.) (339)

Bergama belediyesinden:

Her sene açılması mutat olan Bergama hayvan panayırı bu sene de 14 — 9 — 1936 da açılacağı ve umumun istitrahatının müemmen bulunduğu ilân olunur. (505)

Havacılığın ehemmiyeti

Bütün ulusların hava kuvvetlerini artırmak için gösterdiği telâş, havacılığa verdiği önemi yakından gördükten sonra, havacılığın bizim için bir fantazi olmaktan çok uzak, canla başla sarılacak bir ana iş olduğunu bir kat daha anlamış bulunuyoruz.

Göklerini avucunun içinde tutmayan ulusların halini görüyoruz. Uçak filolarının bir insan ağırlığındaki bombalarile dünyanın en vuruşkan yiğitleri bile başa çıkamıyor.

Hiç durmadan hemen havacılığa para yetiştirmek, ancak bütün ulusun aynı cömertlikle yardıma koşmasına bağlıdır.

Türk Hava KURUMU

İstanbul ikinci icra memurluğundan::

Mukaddema İstanbulda Kantarcılar da Sabuncu hanımda 9 No. da mukim iken halen ikametgâhı meçhul bulunan Josef Benmaor.

Salvo Kapoçinin Sultanahmet 3 üncü sulh hukuk mahkemesinden aldığı ve indettemyiz 13/4/936 tarih esas 3724 karar 3195 No. sile tasdik olunan Sultanahmet 3 üncü sulh hukuk mahkemesinin 8/2/936 tarih ve 35/880 No. lu ilâmile borcunuz bulunan 200 liranın dava tarihinden itibaren yüzde beş faiz ve yüzde on ücreti vekâletle ve Sami Benmaor ile birlikte maa masarifi muhakeme tahsiline dair olan ilâm berayi infaz icraya tevdi edilmiş ve nammıza gönderilen icra emri ikametgâhınızın meçhuliyeti hesabile tebliğ olunamadığından bir ay hakkı itiraz tayini suretile tebligatın ilânen icrasına karar verilmiştir. İşbu bir ay içinde dairemizin 36/1227 No. sına bilmüracaat borcu vermeniz lâzımdır. Bu müddet içinde borcu veremezseniz tetkik merciinden veya temyiz veyahut iadei muhakeme yolile ait olduğu mahkemeden icranın geri bırakılmasına dair bir karar getirmediğiniz takdirde cebrî icra yapılacağı ve bu müddet içinde mal beyanında bulunmazsanız hapisle tazyik olunacağınız ve hakikata muhalif beyanda bulunduğunuz takdirde hapisle cezalandırılacağınız olbaptaki icra emrinin tebliğ makamına kaim olmak üzere keyfiyet ilânen tebliğ olunur.

Hava tehlikesi

HAVA TEHLİKESİNİ bielnlerin arasına katılmayanlar! Acele ediniz! Yurt sizi ödeve çağırıyor.

Hava filolarımız her gün biraz daha kuvvetleniyor. Bu gelişmeyi istediğimiz dereceye çıkarmak için HAVA TEHLİKESİNİ bilen üye yazılmalıyız.

Türk ulusu el attığı her işi başarı ile bitirmiştir. Hava tehlikesini yoketmek için giriştiğimiz savaşta zaferle bitecektir.

İstanbul Haricî Askerî kıtaatı ilânları

Karamandaki kıt'atın ihtiyacı olan 154.000 kilo un kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur. 154.000 kilo unun muhammen tutarı 15708 lira olup ilk teminatı 1179 liradır. Şartnamesi Konyada kolordu, İstanbul ve Ankarada levazım âmirlikleri, Karamanda alay satın alma komisyonlarındadır. İstekliler şartnameyi komisyonlarda görebilirler. Eksiltmesi 8 Eylül 36 salı günü saat onda Konyada kolordu satın alma komisyonunda yapılacaktır. İstekliler mektuplarını 8Eylül 936 saat dokuza kadar Konyada kolordu satın alma komisyon başkanlığına göndermiş olacaklardır.

Akşehirdeki kıt'atın ihtiyacı olan 165.000 kilo un kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur. 165000 kilo unun muhammen tutarı 16830 lira olup ilk teminatı 1263 liradır. Şartnamesi Konyada kolordu, İstanbul ve Ankarada levazım âmirlikleri, Akşehirde alay satın alma komisyonlarındadır. İstekliler şartnameyi bu komisyonlarda görebilirler. Eksiltme 8 Eylül 936 salı günü saat 11 de Konyada kolordu satın alma komisyonunda yapılacaktır. İstekliler mektuplarını 8 Eylül 936 saat 10 da komisyonda kolordu satın alma komisyonu başkanlığına göndermiş olmalıdırlar. (214) (486)

Askerliğe davet

Eminönü askerlik şubesinden:

1 — 332 doğumlu yerli ve yabancı erlerin son yoklamaları 1 eylül 936 tarihinden itibaren her gün zevale kadar yapılacaktır. Bu doğumlular ve bunlarla muayeneye tabi erlerin hangi gün şubeye gelecekleri nahiyelere bildirilmiş ve kendilerine de tebligat yapılmıştır.

2 — 1—9—936 tarihinde yedek subay okuluna sevk edilecek kısa hizmetli ve tam ehliyetnamelilerin de son yoklamaları 1—9—936 tarihinde şubede yapılacak ve o günü sevkedileceklerdir.

3 — Yüksek ehliyetnameli kısa hizmetliler mahallelerinin davet edildikleri tarihte muayeneye geleceklerdir.

4 — Her mahallenin ne günü şubeye geleceği kendilerine yapılan tebligatnamelerde yazılı olduğu gibi nahiye müdürlerine verilen cetvellerde tarihleri yazılı olduğundan uzun müddet işlerinden alıkoymamak gayesile istenilen tarihlerde şubeye gelmeleri lüzumu ilân olunur.

* * *

Tam ehliyetnameli kısa hizmetliler 1 eylülde ihtiyat zabit okuluna sevkedileceklerinden muamelelerinin ikmali için 31 ağustos pazartesi günü şubede bulunmaları ilân olunur.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

22/8/1936 vaziyeti

AKTİF		Lira
Kasa:		
Altın safi kilogram 17.081.319	L. 24.026.241.0(	
Banknot, „ „ „	„ 13.620.278.—	
Ufaklık, „ „ „	„ 1.007.400.31	38.653.919.39
Dahildeki Muhabirler :		
Türk lirası: „ „	L. 1.365.102.33	1.365.102.33
Hariçteki muhabirler:		
Altın safi kilograf 4,398,244	6.186.482.30	
Altına tahvili kabil serbest dövizler.	320.906.78	
Diğer dövizler ve borçlu gili ring bakiyeleri	8.795.525.03	15.302.914.11
Hazine tahvilleri:		
Deruhte edilen evrakı naktiye karşılığı.	L 158.748.563—	
Kanunun 6 ve 8 inci maddelerine tevfikan Hazine tarafından vaki tediyat.	„ 12.064.611—	146.683.952—
Senedat cüzdanı:		
Hazine bonoları, „ „ „	L. 2.176.250.—	
Ticari senetler	„ 13.590.932.59	15.767.182.59
Esham ve Tahvilât cüzdanı:		
A Deruhte edilen evrakı naktiyenin karşılığı esham ve tahvilât itibari kıymetle	L. 34.082.053.05	
B Serbest esham ve tahvilât	L. 4.173.234.18	38.255.287.23
Avanslar:		
Altın ve döviz üzerine avans	L. 81.292.09	
Tahvilât üzerine avans.	L. 16.642.293.19	16.723.585.28
Hissedarlar		4.500.000—
Muhtelif		5.604.798.12
Yekûn		282.856.741.05

PASİF		Lira
Sermaye , , , , , ,		15.000.000—
İhtiyat akçesi , , , ,		1.551.182.53
Tedavüldeki Banknotlar;		
Deruhte edilen evrakı naktiye	L. 158.748.563—	
Kanunun 6 ve 8 inci maddelerine tevfikan hazine tarafından vaki tediyat,	L. 12.064.611—	
Deruhte edilen evrakı naktiye bakiyesi, „ „ „ „	L. 146.683.952—	
Karşılığı tamamen altın olarak tedavüle ilâveten vazedilen	L. 16.000.000—	162.683.952.—
Türk Lirası Mevduatı		15.972.570.30
Döviz Taahhüdatı:		
Altın tahvili kabil dövizler	L. 4.745.165.41	
Diğer dövizler ve alacaklı kiliring bakiyeleri	L. 24.496.388.90	29.241.554.31
Muhtelif , , , , ,		58.407.481.91
Yekûn		282.856.741.05

2 Mart 1933 tarihinden itibaren:
İskonto haddi yüzde 5 1-2 — Altın üzerine avans yüzde 4 1-2

İstanbul Komutanlığı
Satınalma Komisyonu İlânları

9 cu kor için beheri 300 kilo tartar 15 adet baskül alınacaktır. İhalesi 11 — 9 — 936 cuma günü saat 15,30 da açık eksiltme ile yapılacaktrı. Şartnamesi her gün komisyonumuzda görülebilir. Muhammen tutarı 1830 liradır. İsteklilerin 138 liralık ilk teminat makbuz veya mektuplariyle beraber ihale günü vakti muayyeninde komutanlık satın alma komisyonuna gelmeleri. (703)

Ankara hastahanesi için 29 kalem alât ve cihaz satın alınacaktır. İhalesi 12 — 10 — 936 pazartesi günü saat 15 de açık eksiltme ile yapılacaktır. Şartnamesi her gün komisyonumuzda görülebilir. Muhammen tutarı 4368 lira 70 kuruştur. İsteklilerin 328 liralık ilk teminat makbuz veya mektuplariyle beraber ihale günü vakti muayyeninde Fındıklıdaki komutanlık satın alma komisyonuna gelmeleri. (704)

Komutanlık birlikleri hayvanatı için 30 adet tavla halatı satın alınacaktır. İhalesi 14 — 9 — 936 pazartesi günü saat 15,30 da açık eksiltme ile yapılacaktır. Muhammen tutarı 480 liradır. Şartnamesi hre gün komisyonumuzda görülebilir. İsteklilerin 36 liralık ilk teminat makbuz veya mektuplarile beraber ihale günü vakti muayyeninde Fındıklıdaki komutanlık satın alma komisyonuna gelmeleri. (705)

İstanbul 7 inci icra memurluğundan:

Bir borçtan dolayı dairemizin 36/299 No. lu dosyası ile mahcuz olup paraya çevrilmesine karar verilen dört beygirlik bir elektrik motörü 2 Eylûl 936 tarihine müsadif çarşamba günü saat 14 de Hasköyde Piripaşada 276 numarada fıçı fabrikasında açık artırma suretile satılacağından istekli olanların o günü mahallinde hazır bulunacak olan memura müracaatları ilân olunur.

SATILIK EV

Fatih Saraçhanebaşından Aksaraya inen, Türk liselerinin bulunduğu caddede 10 oda bahçe ve mutfakları ayrı iki bölüklü ev gayet ehven fiatla acele satılıktır. Taliplerin Habere tahriren müracaatları. (5681)

Tafsilât: Galata posta kutusu 1255 Hormobin

Betonarme Köprü
İnşaatı eksiltme ilânı
Nafıa Vekâleti Şose ve Köprüler Reisliğinden :

İstekli çıkmadığından dolayı ihalesi yapılamamış olan Muğla vilâyetinde Muğla — Köyceğiz yolu üzerinde (25.000) lira keşif bedelli Namnam betonarme köprüsü inşaatının değiştirilen yeni şartnamelerine göre kapalı zarf usuliyle eksiltmesi 2 — 9 — 1936 çarşanba günü saat 16 da Nafia Vekâleti Şose ve Köprüler reisliği eksiltme komisyonu odasında yapılacaktır.

Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri diğer evrak (125) kuruş mukabilinde Şose ve Köprüler reisliğinden alınabileceği gibi istiyenler bu şartnameleri Muğla Nafia müdürlüğüne müracaat ederek görebilirler.

Muvakkat teminat (1875) liradır. Eksiltmeye girmek istiyenlerin resmî gazetenin 3297 sayılı nüshasında çıkan talimatnameye tevfikan müteahhitlik ehliyet vesikasını haiz olmaları lâzımdır.

Teklif mektuplarının 2 — 9 — 1936 çarşanba günü saat 15 e kadar Ankarada Şose ve Köprüler reisliğine verilmesi lâzımdır. (376) (294)

ASKERİ FABRİKALAR UMUM MÜDÜRLÜĞÜ
Satınalma Komisyonu İlânları

Kırıkkalede yapılacak inşaat

Keşif bedeli 136032 lira 86 kuruş olan yukarıda yazılı inşaat askerî fabrikalar umum müdürlüğü satın alma komisyonunca 9 Eylül 936 tarihinde çarşanba günü saat 15 de kapalı zarf usuliyle ihale edilecektir. Şartname altı lira 81 kuruş mukabilinde komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan 8051 lira 65 kuruşu havi teklif mektuplarını mezkûr günde saat 14 e kadar komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2 ve 3 maddelerinde yazılı vesaikle muayyen gün ve saatte komisyona müracaatları. (503)

HABER

Çelik yüreğin sergüzeşti

Sinirli ve ciğerleri zayıf olanlar
Bunaltıcı sıcaklarda rahat nefes almak ve sinirleri teskin etmek için

ÇAM Losyonunu kullanınız

Ciğerleri temizler. Çam ağacının bütün şifaî tesirlerini hâizdir. Çam losyonile banyo yapınız, cilde güzellik verir. Kokuları izale eder. Asabî zafiyetleri geçirir. Ferahlık ve neşe uyandırır..
Şişesi 60 kuruştur. — Büyük eczanelerde bulunur.

Karaciğer - Barsak - Mide
Tedavisi için
TUZLA IÇMELERI
Mevsiminden istifade ediniz
15 Haziran-15 1inci Teşrin
içem trenlerinin vapurları köprüden
6. 25-7. 40-8. 40-9. 05-11-13. 15-15. 50 dir.

IŞIKLI
NEON
REKLAMLARI
Ucuz ve taksitle
NECİP ERSES
Galata : Sesli Han

NEDEN BAZİ SİNEMA ARTİSTLERİ HAFTADA
100.000 FRANK KAZANIYOR

Meşhur bir sinemacı: Bugün Holivud'da yalnız klâsik güzellik kifayet etmiyor.

diyor ve ilâve ediyor: "Zamanımızda sinema stüdyolarında klâsik güzellik günde 8 dolar ve zekâ 100 dolar kıymettedir. Güzel yüzler ise, zekâdan ve gençleşmiş bir tenden daha fazla, 1000 dolar kıymetindedir.

Sinema artistlerinin yakıcı ve kuvvetli projektörleri altında çalışırken onların yüzlerini çabuk soldurarak sertleştiren ve buruşturan bu projektörlerdir. Birçok yıldızlar, yüzlerini düzeltmek ve güzelleştirmek için güzellik müesseselerinde bütün servetlerini feda ediyorlardı. Fakat, bugün... Her yıldız, kendi kendine tevessül edeceği basit bir tedbir sayesinde ciltlerinin taravetini vikâye edebilirler. Viyana üniversiesi profesörü doktor Stesj tarafından keşif ve genç hayvanlardan istihsal edilen cildi besleyici ve gençleştirici Biocel cevheri şimdi pembe rengindeki Tokalon kreminde mevcuttur. Gece yatmazdan evvel kullandıkta, siz uyurken cildinizi besler ve gençleştirir. Buruşuklukları ve çizgiler silinir. Bu sayede her kadın birkaç hafta zarfında 10—15 yaş genç leşmeğe muvaffak olabilir. Gündüzleri ise (yağsız) beyaz rengindeki Tokalon kremi kullandıkta bütün siyah benleri giderir, ve açık mesamatı kapatır ve cildi beyazlatıp gençleştirir.

GECEL - GUNSEL - KIZ - ERKEK
Eski: Inkılâp
YUCA ÜLKÜ LİSELERİ
Kurucu ve Direktörü: Nebi oğlu Hamdi Ülkmen
Kayıt muamelesine başlanmıştır. Cumartesi ve pazardan başka her gün 10 — 17 arasında okula müracaat edilebilir.
Cağaloğlu, Yanıksaraylar — Telefon : 20019

Festival Kır Balosu
29 Ağustos cumartesi akşamı Büyükdere
BEYAZ PARKTA
Duhuliye serbesttir. Konsomasyon 45 kuruştur. En şık tuvaletli Bayana çok zarifbir hediye verilecektir. İstanbulda ilk defa görülecek VARYETE numaraları, kotyon: Eğlenceli sürprizler.
Masalarınızı şimdiden tedarik ediniz. Telefon: 32—43

Her pakette bir kupon, her 50, 100, 150, 200 kupona İnhisar mamulâtından LİKÖR, ŞARAP, KANYAK, LÜKS SİGARA, AV MALZEMESİ verilir.

ikramiyeli
YENİCE

Ayrıca: hediyelerle beraber alacağınız kur'a numaralarile yılbaşında çekilecek BÜYÜK YENİCE PİYANGOSUNDA Fordor Turing 1936 modeli zarif bir Fard otomobili veya bunun yerine bir Ford kamyonu veya Ford traktörü, 230 liralık BLAVPUNKT RADYOLARI, REVUE SAATLERI İÇKİ SERVİSLERİ, SOFRA TAKIMLARI v. s...

28 AĞUSTOS
CUMA GÜNÜ AKŞAMI
PANORAMA
BAHÇESİNDE
Bestekâr
Salâhattin PINAR'ın
San'at hayatının 23 üncü yıldönümü
kutlulanacaktır. Telefon : 41065

Saraçhanebaşı Horhor caddesi
HAYRİYE LİSESİ
YATI — Gündüz
Ana - İlk - Orta - Lise . Tam devre
Okulumuz bu yıl gördüğü teveccüh ve rağbetten dolayı ilk sınıflardan itibaren yabancı dil tedrisatına yeni bir teşkilâtla mühim bir istikamet verilmiştir. Kızlar kısmı ayrı bir dairededir. Mektebin hususî otobüsleriyle nehari talebe her gün evlerinden aldırılır. İstiyenlere tarifname gönderilir.
Kayıt için her gün saat 10 dan 16 ya kadar direktörlüğe müracaat edilmelidir. Telefon: 20530